

ФЕЇ РОЗЛІТАЮТЬСЯ ПО КРАЇНІ ТА СВІТУ

ІНТЕРВ'Ю с. 21

СЕРЕДА 4 грудня 2019

№48

ПРООПЕРУВАЛИ НАДІЙКУ

НОВИНИ с. 3

1 блок

Газета є членом Всеукраїнської Газетної Асоціації

te.20minut.ua

ДВА ТИЖНІ — НІ СЛІДУ. МАТИ ПРОСИТЬ ПОВЕРНУТИ СИНА

- ▶ Дев'ятикласника Віктора Груб'яка шукають уже два тижні. Наразі — ані сліду. Хлопець вийшов з дискотеки в селі Вівся.
- ▶ Востаннє говорив з мамою по телефону. Це було приблизно пів на першу ночі 22 листопада. Потім хлопець зник. Тисячі людей шукають неповнолітнього. Але результату немає.

Читайте **ГОЛОВНЕ** с. 5

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

109

ВАКАНСІЙ ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Тиждень без м'яса: експеримент

Читайте **ПРОЄКТ** с.4

Чи варто їхати на різдвяні ярмарки

Читайте **ГРОШІ** с. 9

ВІРОБНИЦТВО ТА ПРОДАЖ

АГ

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ БЕТОННИЙ ЗАВОД

- Панелей
- Перемичок
- Фундаментних блоків
- Балконних плит
- Плит огорожі
- Товарного бетону
- Фібробетону

☎ 0500 600 400

вул. Бродівська, 48

ТЕРНОПІЛЬ **БУДКОНТРОЛЬ** **ПАЙОВА ЧАСТКА**

Лучаківського - Тролейбусна

- будівництво комфорт-класу
- індивідуальне опалення
- клас енергозбереження «А»
- підземний паркінг
- персональний підхід

ЦЕГЛЯНИЙ БУДИНОК

офіс: вул. Київська, 7Д, тел.: (067) 128-51-71, (0352) 42-00-14, сайт: www.bud-control.te.ua

Ваші відгуки про послуги у Тернополі

T20P

Повна версія тернопільської газети доступна за посиланням: www.te.20minut.ua

МІЙ ДВІР

БРУКІВКА

www.miidvir.ua

м. Тернопіль, вул. Крушельницької, 18, оф. 203, тел.: (0352) 52-28-18

«СКАНДАЛЬНУ» ЗЕМЛЮ НА ТЕКСТИЛЬНІЙ ПУБЛІЧНО ТЕПЕР ПРОДАДУТЬ В ОРЕНДУ

Прозоро ■ Міська влада скасувала рішення, яким розпочала процес надання 48 сотих на Текстильній місцевому товариству. Це сталося після того, як виявилось, що підприємство не має там нерухомості. Наступним кроком є продаж права оренди ділянки на земельних торгах

ВИДАВНИЦТВО РІА

Ділянку, площею майже пів гектара, на вулиці Текстильній, яку ледь не віддали приватній фірмі без належних на те підстав, міська влада вирішила продати на земельних торгах. Юридично правильно — продають право оренди на землю аж на 10 років.

Такий крок, переконані тернопільські підприємці та депутати, дозволить уникнути втрат бюджету і тінювого розпорядження майном громади.

Виправили помилку?

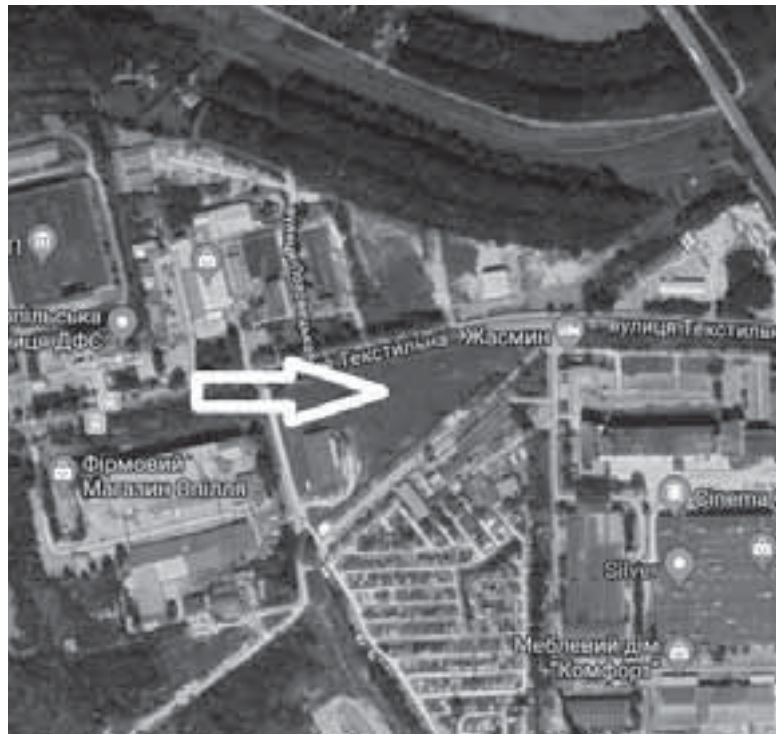
Нагадаємо, 6 вересня поточного року сесія міської ради підтримала рішення № 7/38/60 «Про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки за адресою вул. Текстильна, 406 ТОВ «Торгтранскомфорт».

«Дати дозвіл товариству з обмеженою відповідальністю «Торгтранскомфорт» на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, площею до 0,4800га, в оренду терміном на п'ять років для розміщення та експлуатації будівель та споруд

автомобільного транспорту та дорожнього господарства за адресою вул.Текстильна, 406...», — йдеться у документі. Подібних рішень про надання землі під існуючі об'єкти депутати кожного пленарного засідання приймають десятками. Як встановили згодом журналісти ТСН, фундаментальна споруда, якою вона є за документами, насправді — кузов вантажівки на фундаменті, площею 24 квадрати. Його дивним чином реєстратори з Підгайців і оформили як повноцінний об'єкт з правом власності. І під цю «споруду» підприємство й намагалось отримати 48 сотих землі.

Якби не журналістський резонанс та з'ясування всіх обставин, ймовірно, фірма таки отримала б рішення депутатів «Про затвердження проекту землеустрою». Надання землі відбувається у два етапи: спочатку дозвіл на розробку документації, потім — затвердження того самого проекту землеустрою.

Після викриття недолугої ситуації депутати міської ради пішли іншим шляхом — скасували попередні рішення, таким чином земля юридично не є наданою в користування та залишається вільною для подальших дій щодо неї.

Приблизне місце розташування майже пів гектара землі, яку хотіло під тимчасову споруду отримати місцеве товариство. Натомість право оренди на землю продають на публічному аукціоні

— Перед першим голосуванням щодо цієї ситуації ми, депутати, опиралися лише на документи, надані заявником, — коментує депутат міської ради Андрій Шкула. — Згідно з паперами, там усе гаразд: і реєстрація об'єкту нерухомості є, і сам об'єкт, і призначення землі відповідає намірам. Та, дякуючи журналістам й активістам, ми побачили намір повернути аферу. Як наслідок — на наступній сесії скасували те скандальне рішення, а також прийняли на майбутнє

ряд обов'язкових дій, які необхідні при виділенні землі великими площами: присутність заявника з усіма документами на розгляді питання, попередній виїзд на місце знаходження об'єкту. Окрім того, ініціювали внутрішню перевірку, бо ж хтось пропустив ті папери на сесійний розгляд.

Після сюжету про землю та скасування депутатами рішення до міської ради звернулася громадська спілка «Рада бізнесу Тернопілля». Підприємці запропонували місь-

кому голові та депутатам прозоро діяти щодо землі та продати її на публічних торгах. І... ось влада почула цю пропозицію.

Рівний доступ до землі

«Звернення... щодо намірів та дій стосовно земельної ділянки за адресою вул. Текстильна розглянуто. Повідомляємо, що, керуючись Земельним кодексом України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні, спеціалістами підготовлено проект рішення міської ради «Про надання дозволу на складання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства за адресою вулиця Текстильна в оренду терміном на 10 років, право оренди якої набуватиметься на аукціоні» та подано на розгляд сесії міської ради у встановленому законодавством порядку», йдеться в офіційній відповіді Тернопільської міської ради громадській спілці.

— Продаж землі чи права оренди на неї під час земельних торгів — правильна та прозора дія, — вважає голова громадської спілки «Рада бізнесу Тернопілля» Руслан Савчишин. — Усі охочі отримають можливість на купівлю, а міський бюджет матиме адекватну суму на розвиток Тернополя чи фінансування потрібних галузей. Ми додатково пропонуватимемо продавати право оренди на цю ділянку через майданчик «Прозоро». Там торги більш публічні, а можливість позмагатися за землю отримають підприємці в будь-якій частині держави.

«Благодійна допомога садкам»: чиновники про оплату 1215 грн для іногородніх дітей. Що робити батькам?

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OCLATUR9@GMAIL.COM

Майже 2 роки у Тернополі триває «революція мам». У міському управлінні освіти кажуть, що батьки мають платити за відвідування садочків дітьми у разі, якщо ті не мають тернопільської реєстрації. Сума не мала — 1215/місяць. Зараз тривають суди у цій справі. На останньому засіданні представники міськради заявили, що всі оплати були просто благодійними внесками

«Революція мам» розпочалась у Тернополі ще в грудні 2017 року. Скандальне рішення сесії міськради, за яким батьки «нетернопільських» дітей мали б платити за перебування у садку 1215 грн, оприлюднили 24 лютого 2017. Майже

два роки батьки доводили владі, що іногородні діти не мають платити за освітні послуги у дитсадках. Це — дискримінація малюків, до того ж порушення всіх норм закону.

Свої права батьки досі відстоюють у судах. Наразі справу розглядають у Тернопільському міськрайонному суді. Процес тягнеться ще з серпня.

— Останній суд відбувся з новими цікавостями: виявляється, плата за договорами була не платою, а благодійною допомогою садочкам. Суддям наші справи є дуже цікаві і за результатами основних засідань я відчуваю, що ми таки виграємо, — написав після останнього засідання суду у соцмережах адвокат, який відстоює права батьків, Ростислав Небельський.

Адвокат каже, що частина слухань, у якій сторони могли висловити свої позиції, закінчилась 27 листопада. Далі суд має перейти до розгляду документів.

Ростислав Небельський наголошує, що рішення міської ради про встановлення окремої плати для іногородніх дітей є незаконним, а отже, платити батьки не повинні. Тим, хто здійснював платежі, юрист радить зберігати квитанції для відшкодування коштів у майбутньому.

Натомість управління освіти і далі наполягає, що згідно із законом про децентралізацію і прийняли рішення на сесії міськради.

Коментувати ситуацію у управлінні освіти відмовляються. Мовляв, це питання активно вивчають юристи.

Адвокат Ростислав Небельський наголошує, що рішення міської ради про встановлення окремої плати для іногородніх дітей є незаконним, а отже, платити батьки не повинні

Що ж робити батькам? Ми звернулися і до прес-служби міської ради, але там також небагатослівні. — Наразі управління освіти і науки не може коментувати ситуацію.

Усі коментарі будуть після рішення суду, — повідомили у прес-службі Тернопільської міської ради.

Вирішальне засідання у цій справі має відбутись 11 грудня.

НАДІЙКУ СЛАВКО ПРООПЕРУВАЛИ. ПОПЕРЕДУ — РЕАБІЛІТАЦІЯ

Допомога ■

Видалену пухлину відправляють на додаткове дослідження для точної діагностики гістологічної природи. А тим часом ініціатори лікування малечі повідомляють про продовження збору коштів. Адже потрібні будуть ще дороговартісні операції та довготривала реабілітація

У Надійки Славко, дитини з багатодітної родини, діагностували гігантську лімфангіому обличчя

У Клініці Валіхновського на операцію погодилися, і так її провели. Але попереду в малечі — довге лікування

ІРИНА БЕЛЯКОВА, IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA, 095-875-33-60

Дворічну Надійку Савко, дівчинку з багатодітної родини з Тернопільщини, прооперували у клініці Валіхновського 2 грудня. Операція тривала 1 год 20 хв.

Про це лікар повідомив у відео на сторінці медзакладу.

«Небайдужі до долі Надійки люди продовжують збір коштів. Адже операцій буде кілька, благодійно проведуть лише першу у клініці Валіхновського. Реабілітація теж буде тривалою. А у родини на ці потреби зовсім немає грошей»

Дитина, як вдалося нам дізнатись, вже відійшла від наркозу. На щічці — медичний шов після операції. Гігантську пухлину видалили. Та відправляють її на додаткове дослідження для точної діагностики гістологічної природи.

Нагадаємо, Надійці Славко два роки. Вона народилася з пухлиною на обличчі. Останнім часом пухлина стрімко росте, малеча ще й почала задихатися. Тому часу на порятунок мало. У Надійки Славко, дитини з багатодітної родини, діагностовано гігантську лімфангіому обличчя. Надійка перебуває у стаціонарі Valikhnovski Surgery Institute вже другий тиждень. За цей час медикам вдалося нормалізувати показники печінкових ферментів, які були вище норми вдесятеро. Також забезпечують нормалізацію рівня гемоглобіну та еритроцитів. 2 грудня малечу прооперували.

Діагноз маленької пацієнтки Надійка Славко: гігантська пухлина центральної зони обличчя у ділянці лицьового нерва, яка проникла в глибокі структури обличчя і проросла до слизової оболонки ротової порожнини.

Батько Надійки пан Микола зараз біля малечі. Приїхали і родичі, які проживають в передмісті Києва. Персонал не відходить від малої пацієнтки ні на хвилину.

— Ми щиро дякуємо Богові, медикам з клініки Валіхновського і самому Ростиславу Валіхновському, всім-всім небайдужим людям, хто молився за Надійку, переживав, підтримував матері-

ально та жертвував для неї кошти, — подякував всім ініціатор лікування малечі Володимир Сobotяк. — Я вже розмовляв з татом. Емоції просто не дозволяють йому толком говорити. Він теж всім дякує та низько кланяється. За те, що подарували Надійці шанс жити!

Небайдужі до долі Надійки люди продовжують збір коштів. Адже операцій буде кілька, благодійно проведуть лише першу у клініці Валіхновського. Реабілітація теж буде тривалою. А у родини на ці потреби зовсім немає грошей.

Пухлину забрали та передали на додаткове дослідження

ЯК ДОПОМОГИ

Картка ПриватБанку: 5168 7427 2388 3413, Сobotяк Володимир Михайлович.

Також можна перерахувати за реквізитами: р/р 2924 4825 5091 00 в АТ КБ «Приватбанк» МФО 305299 ЄДРПОУ — 14360570.

Повідомляємо рахунки для тих, хто перебуває за межами країни та має бажання теж внести пожертву: в доларах США: JP MORGAN CHASE BANK, NEW YORK, USA SWIFT: CHASUS33,

ACCOUNT: 0011000080 В Євро: COMMERZBANK AG, FRANKFURT/MAIN, GERMANY, SWIFT: COBADEFF, ACCOUNT: 400886700401

У призначенні вказувати: на лікування Славко Надії. Отримувач: Сobotяк Володимир Михайлович, тел.: 067-332-4728. Володимир Сobotяк обіцяє контролювати процес і звітувати про зібрані та витрачені надходження на власній сторінці у Фейсбук.

Сьогодні на сайті 20minut.ua

Найчастіше читають:

- У Тернополі автомобілі утворили колону і сигналізували. Вшанували пам'ять загиблого у аварії таксиста
- Частіше займайтесь сексом: як зберегти чоловічу силу та жіноче бажання
- Неподалік Гаївського серйозна аварія. Один з водіїв загинув на місці пригоди
- «Вітя, синочку, золото, ходи додому!» — мати благає сина повернутись і молити Бога, щоб той був живим
- Жінка з Тернопільщини робить гігантські паперові квіти в Америці
- Знайшли 14-річну Каріну, яка після сварки з батьками втекла з дому
- Дівчатам обіцяли до 20 тисяч на місяць: у Тернополі викрили сутенерку з повіями
- На виїзді з Тернополя загорівся автомобіль
- У Тернополі розшукують 14-річну Каріну
- Біля ТРЦ «Подольня» — аварія. Є швидка та поліція
- Кому оплатять лікарняний, а хто його не дочекається

Найбільше коментують:

- Неподалік Гаївського серйозна аварія. Один з водіїв загинув на місці пригоди
- Фото дня: Біля «Шостого» затори через аварію між краном та автобусом
- На Тернопільщині визначають «найгламурнішого» футболіста
- Жінка з Тернопільщини робить гігантські паперові квіти в Америці
- Різдво 25 грудня чи 7 січня: чи реальні зміни і коли
- Дівчатам обіцяли до 20 тисяч на місяць: у Тернополі викрили сутенерку з повіями
- Стан Надійки Славко суттєво покращився. То коли ж її прооперують?
- Різдвяні ярмарки у Європі: скільки коштує поїхати тернополянам

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Наталія Корпан. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
 Пожежно-рятувальна служба 101
 Поліція 102
 Швидка медична допомога 103
 Аварійна газу 51-51-26
 Аварійна водоканалу 25-26-10

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Аварійна тепломереж 25-48-10
 Чергова міської ради 1580
 Довідкова залізничного вокзалу 1505
 Довідкова автовокзалу 1504
 Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
 Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65
 Управління транспорту 52-15-14
 Перевірка якості продуктів 52-23-87
 Довідка міськвиконкому 23-63-97
 Головавтоінспекція 52-47-38
 Аварійна електромереж 52-24-66

ТИЖДЕНЬ БЕЗ М'ЯСА: ЯК ЦЕ ВПЛИВАЄ НА СТАН КРОВІ. ЕКСПЕРИМЕНТ ПІД ЧАС ПОСТУ

Челендж ■ 28 листопада розпочався Різдвяний піст. Багато тернополян на цей час виключають зі свого раціону м'ясні продукти. Від м'яса відмовилася і наша журналістка. Як це було — читайте

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50, OLIATUR9@GMAIL.COM

Ми продовжуємо спецпроект #тиждень-без, у рамках якого проводимо челенджи та експерименти. Цього тижня у християн розпочався Різдвяний піст. Тому ми вирішили виключити із нашого раціону м'ясні продукти та розповісти, як їх відсутність впливає на людський організм.

— Піст — чудова можливість розвантажити свій організм, — говорить лікар-дієтолог Наталія Сулова. — Адже надлишкове вживання продуктів тваринного походження негативно позначається на роботі печінки. Натомість крупні дуже багаті вітаміном В та різноманітними сорбентами, які покращують роботу шлунково-кишкового тракту.

При дотриманні суворого посту необхідно відмовитися не лише від м'ясних страв. Більше — на сторінці 14.

— Аби поповнити організм необхідними мікроелементами, потрібно вживати достатню кількість овочів, фруктів, бобових культур. До речі, останні є повноцінним джерелом білка, який так необхідний для нашої життєдіяльності, — каже дієтолог.

На початку експерименту журналістка здала загальний аналіз крові, щоб перевірити, чи впливає вживання м'яса на рівень гемоглобіну.

Залізо нашому організму потрібне для перенесення кисню еритроцитами, роботи м'язів, імунної системи, синтезу ДНК та функціонування низки ферментів. Їжа тваринного походження та морепродукти покращують засвоєння негемового заліза із рослинних продуктів.

Отже, на момент здачі аналізу показник гемоглобіну був у нормі — 124 г/л.

Через тиждень аналіз крові зробили повторно. Як і прогнозували лікарі, за тиждень змін фактично не відбулось. Рівень гемоглобіну через тиждень без м'яса — 120 г/л.

Якщо фізично на самопочуття відмова від м'яса на такий короткий проміжок часу не позначилася, то ми вирішили перевірити, як це відіб'ється на гаманці. Бобові, звісно, дешевші, ніж м'ясо. Те ж саме можна сказати про фрукти та овочі, щоправда, якщо обирати вітчизняні.

Усе залежить від порції і продуктів, якими м'ясо замінюєте. Якщо оберете рибу чи взагалі без неї — зекономите, шукатимете джерело корисних мікроелементів у імпортованих горіхах — шансів мало.

Журналістці вдалося зекономити приблизно третину тижневого бюджету. Але і від багатьох смаколиків їй також вдалося відмовитися задля експерименту.

— Коментарі

«Кому від м'яса відмовлятися не варто»

■ **Надія БОДНАР** — сімейний лікар:

— Якщо ви відмовляєтеся від м'яса на тиждень, то показники крові суттєво не зміняться. Тривала відмова може викликати анемію та зниження рівня заліза. Якщо у раціоні відсутнє м'ясо, але є страви чи продукти, що замінюють його, ніяких ризиків немає. Навпаки, організм оздоровлюється. Саме тому варто збільшити кількість білків рослинного походження: бобові, горох, квасоля, чечевиця.

«До відмови потрібно готуватися»

■ **Мар'яна ЛЕБІДЬ**, дієтолог-нутриціолог:

— Якщо ви вирішили відмовитися від м'яса, то неодмінно у вас на цей час буде відчуття легкості. Проте, таке рішення може спричинити ослаблення імунітету. Якщо ви вирішили відмовитися від м'яса на час посту, то до цього потрібно підготуватися, емоційно, морально і в плані їжі. Я рекомендую до початку посту поступово зменшувати кількість вживання білка, особливо тваринного походження.

«Іноколи відмова — це насильство над собою»

■ **Тетяна БІЛІНСЬКА**, психодіагност, психосоматик, психолог:

— Під час посту, як на мене, не так уже й важливо — їсте ви м'ясо, рибу чи сидите лише на хлібі з водою. Важливо, який духовний спосіб життя ведете, який психологічний харч споживаєте. Бо якщо ви гвалтуєте власний організм, відмовляючись від смаколиків не задля здоров'я, а через піст, то нічого доброго з цього ніколи не вийде. Насильство над собою ніколи не приносило ні радості, ні задоволення.

«У будь-якій відмові головне — правильно себе налаштувати»

■ **Ольга ТУРЧАК**, журналістка:

— Щоб побачити вплив м'яса на організм, я перевірила рівень гемоглобіну в крові. Суттєвих змін у складі крові не відбулось. Не помітила я змін і у загальному самопочутті. Я вважаю, що у будь-якій відмові головне — правильно себе налаштувати. Тим, хто продовжує утримуватися від певних продуктів харчування до кінця посту — бажаю витривалості та позитивних думок.

Ціни на продукти, які можуть стати альтернативою м'ясу

Квасоля	7,49 грн/ 100 г
Сочевиця	6,44 грн /100 г
Горох	9,94 грн /100 г
Скумбрія	75 грн/ кг
Гриби шампінйони	5,7 грн/100 г
Яйця	3 грн /шт
Сир кисломолочний	116 грн/кг
Фундук	599 грн / кг
Корінь кеш'ю	599 грн /кг
Грецький горіх	125 грн /кг
Курятина	100 грн/кг
Свинина	від 120 грн/кг

Під час експерименту журналістка перевірила, чи впливає відмова м'яса на рівень гемоглобіну у крові. За тиждень суттєвих змін не відбулось.

Тернополянка десять років живе без м'яса. Зі здоров'ям, каже, усе добре

Щоб підготуватися до відмови від м'яса, ми поговорили і з людьми, які є вегетаріанцями тривалий час.

Зоряна Биндас з Тернополя відмовилася від м'яса приблизно десяти років тому. Жінка каже, що за весь час жодного разу не пошкодувала про своє рішення та не порушила його.

— У підлітковому віці, десь з 12 до 14 років, я не їла м'яса, — розповідає Зоряна Биндас. — Але це було неусвідомлено. Просто воно мені якось не йшло. Але часом то в піці ковбаса або курка в салаті, то якийсь час я вживала його. Потім у мого друга був День народження і ми святкували за містом, смажили сосиски. Я пам'ятаю той момент, як тримаю в руках сосиску, дивлюсь на неї і думаю: «Нашо я мучу себе і тварин». Я просто викинула її, і з того часу більше

ніколи не їла м'яса.

Тернополянка каже, що до такого вибору її підштовхнуло розуміння того, що «м'ясо не росте на деревах».

— Оточення досить номально реагує на мій спосіб життя, — розповідає пані Зоряна. — Бувають, звісно, казуси. От наприклад, ти приходиш на весілля. Або в закладі харчування замовляєш страву без м'яса, а тобі приносять, і ти розумієш, що вона — на бульйоні м'ясному, або взагалі таки зі шматками курки, але казали, що це не м'ясо.

Зоряна Биндас каже, що за весь час вегетеріанства у неї не виникало проблем зі здоров'ям. Вона веде активний спосіб життя та постійно займається спортом. А м'ясо замінює іншими, більш корисними, на її думку, продуктами.

РЕКЛАМА

Перевірені міні-трактори за доступними цінами

- БЕЗКОШТОВНА ДОСТАВКА по області
- ГАРАНТІЯ І СЕРВІС
- КРЕДИТ
- ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ

Деталі за телефонами

(067) 672-62-96

(063) 134-64-34

www.minitractor.automoto.ua

ВЗЯВ ГРОШІ І НАДІСЛАВ LOL: ТЕРНОПОЛЯНКУ «КИНУВ» РІЕЛТОР

Шахраї ■ На одному з інтернет-сервісів із пошуку житла тернополянка пані Анастасія замовила квартиру у Києві на дві доби. «Ріелтор» сказав, що працює лише за передоплатою. Взав кошти і більше на дзвінки не відповідав, лише надіслав емоджі LOL. Чи можна повернути кошти — відповіли у поліції

ОЛЬГА ТУРАК, 097-16-141-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

— Я шукала квартиру у Києві. Забронювала її на одному із сервісів за ціною 865 гривень, — розповідає тернополянка Анастасія (прізвище відомо ред.). — На сайті мені написали, що оплата буде на місці. Але згодом подзвонили з цього ж сайту і сказали, що потрібно зробити передоплату і що мені скинуть сертифікат, який підтверджує право

продовжує дівчина. — Я пробую телефонувати. Спочатку вибивають, потім телефон й зовсім вимкнули. Я надіслала повідомлення. На одне з них мені просто прислали емоджі з написом «LOL».

Далі дівчина звернулася до представників сайту, де оформляла замовлення.

Вони пообіцяли, що кошти повернуть у п'ятиденний термін та самі знайшли альтернативну заміну житла.

«Від початку цього року в поліцію звернулися 24 громадянина, які постраждали внаслідок шахрайства, пов'язаного з орендою квартир. Деякі із цих справ знаходяться у стані розгляду. Не пересилайте жодних коштів невідомим особам. Якщо ви не бачили квартиру, ви взагалі не можете знати, чи існує вона, а у повідомленнях можна писати все, що завгодно. Знайти аферистів потім дуже важко»

цієї людини бути посередником. Так і зробили.

Далі Анастасії надіслали номер карти, на який попросили кинути кошти за першу добу та кошти, які повернуть при виселенні. Гроші вона надіслала.

— Минуло два дні. Мені приходить скасування замовлення, —

До «ріелтора» дівчина таки додзвонилася. Він сказав: «Дівчушка, вас обдурили. До побачення».

Зв'язатись із шахраєм спробувала і журналістка «RIA плюс». На дзвінки він не відповідав.

Ми запитали в експертів, що робити людям, які потрапляли у подібні ситуації.

— Коментарі —

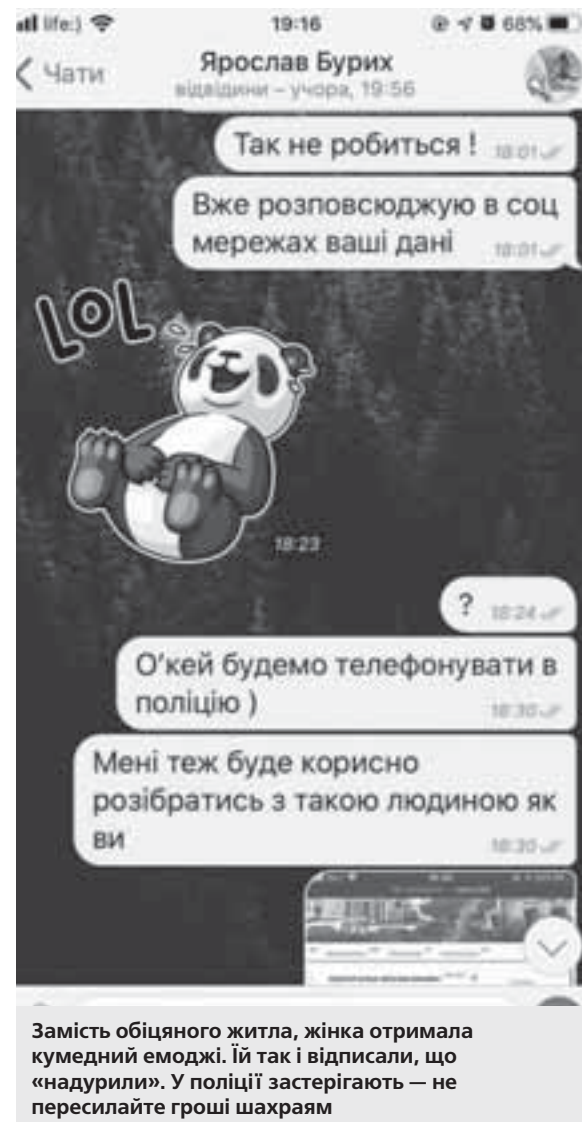
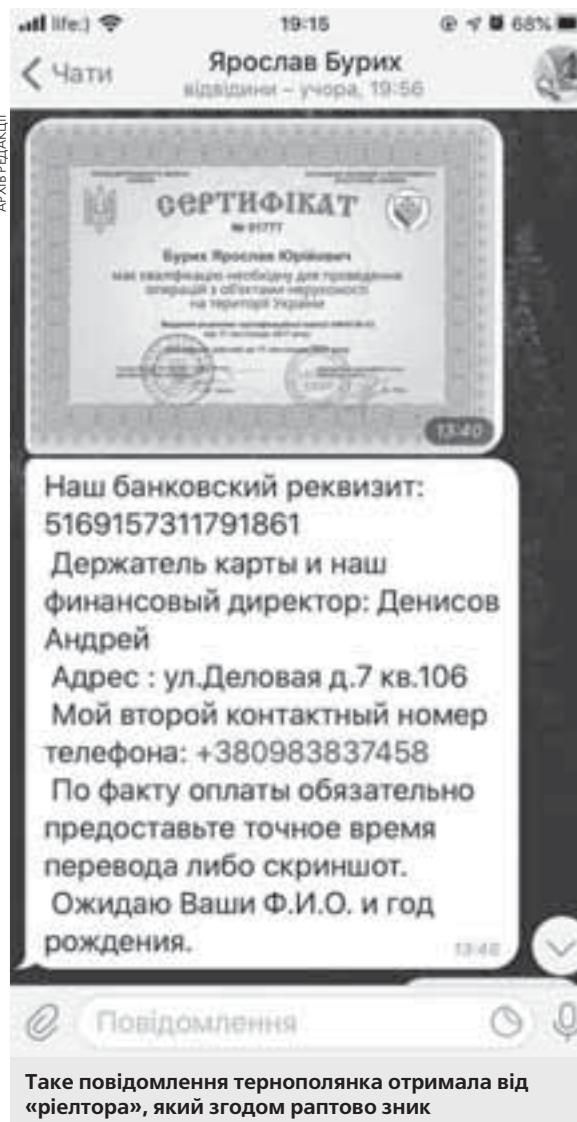
«Чим маніпулюють аферисти»

■ **Михайло КОЗЮК, поліцейський психолог:**

— Аферисти — це неабиякі психологи, часом вони просто «гуру» комунікації та різних психологічних технік впливу.

Часто шахраї маніпулюють безвихіддю. Тимчасова відсутність місця проживання штовхає людей на необдумані кроки. Ще одним важливим психологічним моментом є природне бажання зекономити (загалом це пов'язано з бідністю населення) і тяжіння людини до життєвої «шари», «халяви», «лотереї». У розмові шахраї завжди надають вигідні умови, розтермінування на частини, йдуть на ваші умови щодо швидкості заселення, розповідають, як вам пощастило, що ви до них зателефонували, і тепер вам не доведеться віддати свої важко зароблені кошти представникам агенції із нерухомості. Варто дуже критично мислити, коли орендодавець вам розповідають: «...ми дуже порядні віруючі люди, шукаємо винятково порядних людей, хочемо саме таких, як Ви та ваша сім'я...». І тут, у розмові, підлаштовуються під будь-які Ваші соціально-побутові критерії — «у нас також є діти, і вони також студенти...», ми також сповідуємо порядність та щирість... ми також маємо домашніх улюбленців...». У психології це називається «проявляють емпатію» — співпереживання. Істинна мета будь-якого орендаря — це заробіток коштів, а ваші проблеми та життєві труднощі, а тим більше переживання та світогляд, їх цікавлять мало.

«Ймовірно, працюють з місць позбавлення волі»

■ **Іван ЗАВЕРУХА, старший оперуповноважений ГУНП в Тернопільській області:**

— Від початку цього року в поліцію звернулися 24 громадянина, які постраждали внаслідок шахрайства, пов'язаного з орендою квартир. Деякі із цих справ знаходяться у стані розгляду. Не пересилайте жодних коштів невідомим особам. Якщо ви не бачили квартиру, ви взагалі не можете знати, чи існує вона, а у повідомленнях можна писати все, що завгодно. Знайти аферистів потім дуже важко.

Нікого не вдалося притягнути до відповідальності за шахрайство такого типу.

Люди, які публікують шахрайські оголошення, можуть перебувати у місцях позбавлення волі.

«Як грамотно оформити відносини орендаря та орендодавця»

■ **Володимир ГУДАК, ріелтор:**

— Перша порада для людей, які шукають житло, — дивитися його на власні очі. Як можна давати завдаток за те, чого ви не бачили? Телефонно можна домовитися про показ. А після того, як побачили, вже думати про якісь дії. Якщо власники — реальні, адекватні люди, то, як правило, вони мають знати, хто буде заселятися. Вони хочуть, щоб люди показали свої документи. Так само і орендар має право попросити показати документи на квартиру у власників, щоб розуміти, з ким ви маєте справу.

Після особистої зустрічі, ідентифікації та перевірки документів можна вже говорити про укладання договору. Звісно, він не панацея від всіх шахрайств, але деякі ризики зменшує. Договір між фізичними особами має мати стандартні шаблони, його форму можна завантажити в Інтернет-мережі. Там є усі дані про осіб, що його підписують.

Завдаток може мати місце у відносинах при оренді житла, але лише після того, як ви оглянули квартиру. Сторони можуть домовитися про розтермінування платежів або про частину суми на бронь.

«Операцію можна тимчасово заблокувати»

■ **Олександр ЖИЛЬЦОВ, керівник регіонального прес-офісу «ПриватБанку»:**

— Якщо ви самостійно переказали гроші на рахунок третій особі, то повернути їх може тільки ця особа. Але якщо є підозри, що ці гроші перерахували шахраям, треба одразу телефонувати на гарячу лінію банку «3700» та в правоохоронні органи. І якщо гроші із рахунку не зняли або не перерахували кудись на іншу картку, банк може заблокувати операцію на певний час. Поки правоохоронці будуть вивчати обставини. Тобто має бути ваше звернення до поліції та вчасний дзвінок до банку. Користувачам потрібно пам'ятати, що банківську інформацію не можна розголошувати, пін-коди не повинні знати навіть працівники банку.

ЧИ МОЖНА ПЛАТИТИ ЗА ПРОЇЗД У ТЕРНОПОЛІ БАНКІВСЬКИМИ КАРТКАМИ, МИ ПЕРЕВІРИЛИ

Експеримент ■ У редакцію «RIA плюс» звернулася читачка зі скаргою на те, що вона не змогла оплатити проїзд у громадському транспорті банківською картою. Журналісти вирішили перевірити, чи працює така у маршрутках і тролейбусах міста

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

Розрахуватися за проїзд у маршрутках і тролейбусах можна за допомогою банківських карток VISA та інших платіжних систем, зокрема і NFC-пристроями, тобто за допомогою смартфонів.

У маршрутці з оплатою не виникло жодних проблем. Хоч, як сказав водій: «Та воно раз оплачує, раз ні. То не від нас залежить». Оплатити проїзд банківською картою у тролейбусі вдалося

Щоправда, тернополяни іноді скаржаться на неможливість оплати проїзду банківськими картками чи смартфоном у деяких маршрутках.

Скаржаться на роботу апаратів

— Допоможіть, будь ласка, розібратися, якими картами можна оплачувати проїзд, бо днями водій маршрутки № 18 нахамив після того, як я дала для оплати безкон-

тактну карту VISA, — розповідає тернополянка Олена. — Ще й не хотів мені її повертати, а кинув біля себе зі словами: «Що ви мені пхаєте?!» Я вже тиждень з тими картками морочуся, іноді мені коректно відповідають: «Вибачте, оплата не йде». А іноді трапляються і хамовиті водії.

Тернополянка Валерія також скаржиться, що їй кілька разів не виходило оплатити проїзд у маршрутці за допомогою «PayPass».

— У деяких маршрутках виходить оплатити, а у деяких — ні, — каже Валерія. — І водії не пояснюють, чому не можна це зробити.

З'ясовують причину

Як повідомили у ТОВ «Системний зв'язок», фахівці технічного відділу зараз працюють над з'ясуванням причини, через яку виникли труднощі з оплатою. Хоча зазначають, що розраховуватися у транспорті Тернополя безконтактними картками «Visa» та «Mastercard» можна.

Якщо ж цим виникають труднощі, то тернополянам радять звертатися безпосередньо до оператора ТОВ «Системний зв'язок», де будуть розбиратися з кожним

Журналісти перевірили, чи працює оплата проїзду банківськими картками у маршрутках та тролейбусах міста. Нам все вдалося

Вартість проїзду, якщо оплачувати банківською картою, — така ж сама, як і готівкою

випадком індивідуально.

Журналісти також перевірили

Журналісти «RIA плюс» вирішили перевірити, чи нормально працює оплата проїзду. Ми розраховувалися банківською картою у громадському транспорті.

У маршрутці із оплатою не виникло жодних проблем. Хоч, як сказав водій: «Та воно раз оплачує, раз ні. То не від нас залежить».

Вирішили спробувати оплатити і у тролейбусі. Кондукторка каже, що люди часто оплачують банківськими картками і ніколи проблем із цим не виникає. І справді, оплатити проїзд банківською картою у тролейбусі вдалося без проблем.

У тролейбусі з оплатою проїзду картою не виникло проблем

Дорослі очима дітей

«RIA плюс» продовжує рубрику «Дорослі очима дітей». Задля експерименту наша кореспондентка показала дітям фото тернополян

Віктор Шкула (4,5 р.)

Марічка Синишин (6р.)

Володимир Лех — Директор телеканалу «Рада»

— Цей дядько будівельник, він всіма командує і будує різні будинки.

— Цей дядько розказує новини по телевізору: про погоду і про те, що там сталося.

Аліна Жайворонко — журналістка

— Тьотя продає гарні рожеві квіти в магазині.

— Ця тьотя гарно сміється. Вона йде на весілля з букетом.

Святослав Абрам'юк — підприємець

— То продавець в магазині, де багато чашок і тарілок.

— Цей дядько працює на пошті. Дає людям листи з гарними новинами і посилки.

Наталія Михто — письменниця, директорка бібліотеки

— Вона всіх стриже. Десь тут, недалеко, я бачив.

— Ця тьотя фотографується. Вона рекламує одяг.

Якщо хочете, щоб ваша дитина віком 4-6 років стала експертом рубрики «Дорослі очима дітей», пишіть на електронну адресу: marjana.dokhvat@gmail.com або телефонуйте: 097-783-53-39.

РІЗДВЯНІ ЯРМАРКИ У ЄВРОПІ: ЧИ ВАРТО ЇХАТИ ТА СКІЛЬКИ ЦЕ КОШТУЄ

Шопінг ■ Сувенірні ятки із посудом, іграшками, гірляндами і багато із чим іншим продаються на різдвяних ярмарках у Європі. Журналістка «RIA плюс» дізналася у місцевих турагенціях та у тернополян, чи варто збиратися на шопінг за кордон

Як пояснює керівниця однієї із місцевих турагенцій Ольга Семенчук, здебільшого тернополяни їздять на шопінг все-таки власним авто

Атмосфера на кожному зимовому ярмарку в Європі — особлива

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32, NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

«Чорна п'ятниця» минула і вже незабаром починають діяти різдвяні ярмарки у Європі. Тернополяни також їздять туди за покупками. Тернополянка Ольга їздить на зимові розпродажі вже кілька років поспіль.

— Ми з чоловіком їздимо власним авто останнім часом, бо так себе вільніше почуваш. Можна їхати туди, куди хочеться, — розповідає тернополянка. — Але я помітила, що часто одяг тих торгових марок, що є у нас, на цих ярмарках коштує так само. Ціни будуть ідентичні, бо знижки дають такі ж.

А от дитячі речі та продукти харчування Ольга купує саме на таких зимових ярмарках.

— Заради такого варто їхати, бо вони і без різдвяних акцій дешевше коштують, ніж у нас, — каже Ольга.

Ми зателефонували у кілька турагенцій Тернополя і дізналися, які тури користуються найбільшим

попитом серед тернополян перед новорічно-різдвяними святами та за чим їздять тернополяни на ці ярмарки.

Пропонують автобусні тури

— Попитом користуються тури перед 25 грудня, — розповідає консультант однієї із місцевих турагенцій Тарас. — Найкраще їхати десь 20-23 грудня, бо 25 числа у Європі практично все закрито. Купувати тури потрібно вже і якнайшвидше, ціни ближче до дати виростуть.

Як пояснив консультант Тарас, ніде ви не знайдете автобусних турів, що орієнтовані лише на шопінг. Хоча перед Різдвам створюють тури, де поєднують екскурсії та виділяють більше вільного часу для покупок.

— Найкращий тур, який я можу запропонувати за дуже хорошою ціною, — 78 євро. Це тур у Краків-Прагу-Відень із двома нічними переїздами (вартість входить одна ніч у готелі). Найвідоміша ярмарка

столиці Чехії користується особливою популярністю. Але тут варто врахувати, що 24 грудня ввечері більшість наметів закрито, а перед іншими точно вишикуються довжелезні черги. У Відні на зимових розпродажах, окрім звичних сувенірів, продуктів та одягу, можна піти у «містечко майстрів», де продають товари ручної роботи і традиційні ласощі. Ну і у Кракові найчастіше люди закупають продовольчі товари, але атмосфера на їхньому зимовому ярмарку не гірша за інші у Європі.

Також туроператори пояснюють, що вартість турів залежить від їхньої тривалості. Вартість автобусних турів коливається від 45 до 200 євро.

На шопінг — у Польщу

Як пояснює керівниця однієї із місцевих турагенцій Ольга Семенчук, здебільшого тернополяни їздять на шопінг все-таки власним авто.

— У турах є нюанс — вас везуть у

найбільші та найпопулярніші маркети, оскільки за вихідні поєднати шопінг та екскурсії трохи, як галопом, — пояснює Ольга. — Найпопулярніша, звісно, Польща, бо вона найближче, що менш затратно та наймасштабніше.

До речі, квитки на автобус із Тернополя у Краків коштують приблизно 500 гривень. У Прагу — 1200 гривень. У Нюрнберг, що у Німеччині, орієнтовно 1700.

— Якщо є більше днів та часу, то їдуть далі. Італія завжди для модниць буде найкращою. Угорщина, до речі, також не пасе задніх, але там в основному популярні та не дешеві торгові марки.

Співрозмовниця додає, що стала популярна Румунія, бо їхати близько, кордон «не важкий», маркети з не менш популярними марками одягу, наприклад, ніж у Польщі.

— Для любителів лиж і шопінгу рекомендую Андорру: вільна економічна зона — рай для шопоголіків, а для чоловіків — лижні спуски, — розповідає Ольга. — Загалом у

цей період Європа робить хороші знижки і вони справжні, тому часто навіть літаком + шопінг + проживання + харчування все одно виходить дешевше, ніж в Україні. На жаль, поки навіть «Чорна п'ятниця» — це в нас казки.

Пам'ятати про правила перетину

У турагенціях кажуть, що завжди перед виїздом нагадують тернополянам правила перетину кордону із придбаними речима.

— При ввезенні товарів в Україну наземним транспортом не потрібно платити мита, якщо його загальна вартість не перевищує еквівалент 500 євро, а вага до 50 кг. Такі норми діють тільки за умови перебування власників придбаного за межами України мінімум 24 години, — кажуть у турагенціях. — В інших випадках законодавство дозволяє ввозити без оподаткування товари на суму до 50 євро і вагою до 50 кг. Фахівці нагадують, що зі всіх покупок варто зберігати чеки.

РЕКЛАМА

Гарячі ціни тижня (з 04.12.2019 по 10.12.2019)

↓ ВИГОТОВЛЕННЯ
КАМІНИ, ТОПКИ
 Мармур, камінь (гірський)
 • сауни
 • хамами
 • соляні кімнати

www.kamin-top.com.ua
 ПП «Вершина комфорту»

Професійна ЧИСТКА ДИМОХОДУ

від **7000⁰⁰** грн

вул. Крушельницької, 57 (біля світлофора)
 тел.: (096) 448-84-86, (096) 227-73-37, (097) 960-13-66

ВІКНАР'OFF
 МАЙСТЕР ВІКНОНОЇ СПРАВИ
 ФІРМОВИЙ САЛОН

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. князя Острозького, 70.
 тел.: (0352) 42-00-52, (097) 909-49-46, (097) 909-49-43
 www.viknaroff.te.ua

1300

1400

5-к камерний профіль

1 892 грн LWS 3 NEW

2 116 грн MegaLine 500

НЕЗАДОВОЛЕНІ ГОЛОВОЮ ОСББ? ЩО РОБИТИ ТА КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ МЕШКАНЦЯМ

Самоуправління ■ У редакцію «RIA плюс» звернувся мешканець будинку №37, що на вулиці 15 Квітня. Він незадоволений головою ОСББ. Що робити, коли той не відповідає вашим вимогам, як обрати нового — читайте

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Як розповідає мешканець будинку Олексій Робота, їх голова ОСББ не виконує своїх обов'язків.

Як каже пан Олексій, ніхто не знає, куди витрачають гроші, оскільки голова ОСББ не звітує.

— Наш голова ОСББ постійно щось обіцяє, але практично нічого не робить, — бідкається мешканець будинку Олексій Робота. — Єдине, що в нас роблять — це прибирають територію будинку. Голова обіцяє фінансовий звіт, але ніяк його не робить. Кажемо йому, щоб показав, куди йдуть гроші, але він постійно знаходить причини, щоб цього не сталося. Зараз він казав мені, що грошей на рахунок у нас немає, а куди вони поділися, — незрозуміло.

Хочуть, аби показав звіт

Як розповідає пан Олексій, мешканці будинку хотіли б замінити голову ОСББ. Для цього варто зібрати підписи мешканців. Однак охочих це робити немає. Мовляв, у кожного свої справи.

— Ми обрали нашого голову, але зараз відсотків 80 мешканців проти нього, — розповідає пан Олексій. — Люди вже навіть говорять між собою, що голова збирається виїхати за кордон. А куди гроші поділись — хто його знає. Правда, одного разу він пропонував мені показати звіт, але чому його не показати всім мешканцям?

Однак голова ОСББ Віктор Баран, на якого скаржиться мешканець, пояснює, що фінансовий звіт він планує сформувати вже найближчим часом. Для цього потрібно скликати спеціальну комісію, до якої входять кілька мешканців будинку.

«Про скарги дізнався від журналістів»

— Відповідно до закону, повинна бути створена ревізійна комісія, у яку входить як мінімум троє людей, — пояснює Віктор Баранов. — Минулого тижня я призначав членам ревізійної комісії зустріч, але зібратися вони не змогли. Зараз плануємо знову їх зібрати, щоб до Нового року прозвітувати за поточний та попередній роки.

Як розповів голова ОСББ, про те, що на нього скаржаться мешканці будинку, він дізнався від журналіста.

Однак деякі тернополяни не звважають навіть на неї та обходять паркан, щоб не йти на перехід зі світлофором. Він, до слова, всього за 20-30 метрів.

На Бандери уже також почали облаштовувати огорожу. Робітники встановили стовпці та готуються зварювати металевий паркан. Він буде готовий найближчим часом. У кількох десятках метрів від старого переходу є ще один, зі світлофором.

Як розповідає начальник відділу технагляду Тернопільської міської ради Олег Вітик, пішохідний перехід заберуть не тільки на Бандери та Пирогова.

— Наразі у місті змінюють до-

Як розповідає голова ОСББ Віктор Баран, роботи з благоустрою проводять регулярно. А звітувати він не проти. Лише мешканці, каже, ніяк не зберуться

— Один чоловік до мене телефонував, щоб я показав фінансовий звіт. Навіть пустили чутку, що я всі гроші заберу і втечу за кордон, — розповідає Віктор Баранов. — Ми провели ремонті роботи покрівлі будинку. Минулого року витратили на це 130 тис. гривень, а цього року — приблизно 35 тис. гривень. Ще маємо погасити заборгованість підряднику. Це приблизно 10 тис. гривень. Тому, скоріш за все, доведеться підіймати тариф з 1 січня. Він не змінювався уже три роки.

Чи наважаться мешканці змінювати голову ОСББ, наразі невідомо, оскільки для цього потрібно не тільки зібрати більшість голосів, а і висунути кандидатуру на посаду голови ОСББ. Але зміни — лише у їхніх руках.

Коментар

Як замінити голову ОСББ: поради для мешканців

■ **Сергій Лупак, голова ГО «Рада Голів ОСББ міста Тернополя»:**

— Оскільки голову ОСББ обирають мешканці будинку на загальних зборах, то і змінити його вони можуть так само на загальних зборах. Ні управління ЖКГ, ні інша служба допомоги в таких випадках не може, оскільки люди обрали самостійну форму управління будинком. Щоб замінити голову,

ініціативна група повинна провести загальні збори, про які мають повідомити за два тижні до дати проведення. На зборах мають бути присутні не менше трьох мешканців. Відповідно до закону, ініціативна група має 15 днів на те, щоб зібрати підписи більшості мешканців. Але, як показує практика, навіть якщо більшість погоджується замінити голову ОСББ, не завжди є кандидатура на заміну. А будинком має хтось керувати. Що стосується фінансової звітності, у будинку є ревізійна комісія та члени правління. Згідно із законом, звітувати голови мають не менше ніж один раз на рік.

На Бандери більше немає однієї «зебри». На яких вулицях у Тернополі ще будуть зміни?

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

«Зебру» на проспекті Бандери, що біля зупинки «Обласна лікарня», замалювали сірою фарбою, а відповідні дорожні знаки прибрали. Переходити дорогу в цьому місці більше не можна.

Нагадаємо, ще один перехід на вулиці Пирогова також прибрали. Поруч лишився ще один — зі світлофором.

Старий пішохідний перехід був у небезпечному місці на повороті. Саме тому його довелось забрати. Щоб люди не переходили дорогу у невідведених для того місцях, прольоти між огорожами закрили.

рожно розмітку на трьох вулицях — на Пирогова, Бандери та Коперника, — каже Олег Вітик. — Це пов'язано з великим трафіком вулицями міста. На Коперника пішохідний перехід перенесуть. Проєкт погоджено міською радою та поліцією.

Решту пішохідних переходів на Бандери і Пирогова та інших вулицях міста залишать без змін. У міській раді нові зміни обговорять уже в наступному році.

Тернополяни просять бути уважними та обережними і не переходити дорогу в невідведених для цього місцях, оскільки це небезпечно не тільки для вас, а і для інших учасників дорожнього руху.

«Зебру» на проспекті Бандери, що біля зупинки «Обласна лікарня», замалювали сірою фарбою. Переходити дорогу в цьому місці більше не можна

У ТЕРНОПОЛІ ВИКЛАДАЮТЬ «ОСНОВИ СІМ'Ї», ХОЧА МІНІСТЕРСТВО КУРС ПРИЗУПИНИЛО

Школа ■ Новий курс «Основи сім'ї» викладають попри заборону МОН. Це факультативний урок, на якому учнів навчають, як будувати щасливе подружнє життя та дбати про майбутніх дітей. Ми поговорили із батьками, директорами шкіл та вчителями, аби дізнатися, що вони думають про новий курс

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

Наприкінці 2018-го року Міністерство освіти вирішило, що такий курс як «Основи сім'ї» «не зашкодить освітньому процесу», але деякі батьки побачили в підручнику надмірну релігійність і дискримінацію й попросили міністра освіти та науки Ганну Новосад перевірити його ще раз. Спеціальна антидискримінаційна експертиза виявила в підручнику низку тез, які порушують законодавство. І зараз МОН призупинило дозвіл на викладання факультативу «Основи сім'ї». Журналістка «RIA плюс» дізнавалась, чи викладають цей предмет у тернопільських школах та що там думають про нього.

Була петиція тернополянина

У Тернополі діти вивчають цей курс завдяки петиції Івана Мудрого. Ще у липні цього року чоловік зареєстрував петицію, аби в тернопільських освітніх закладах почали реалізовувати програму «Основи сім'ї», затверджену Міністерством освіти України.

У листопаді 2018 року програма «Основи сім'ї» отримала схвалення Науково-методичної комісії з проблем виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України й була рекомендована для викладання у 10-11 класах закладів загальної середньої освіти.

Відповідну петицію підтримали у міськраді на засіданні виконкому 5 вересня.

— Хочу наголосити, що такі курси вже з початку цього навчального року почали викладати у 4-х школах: № 10, 20, 24, 16, і в колегіумі імені патріарха Йосипа Сліпого, — зазначала тоді начальник управління освіти та науки Ольга Похиліяк. — Поетапно будемо вводити його і в інших школах. Викладатимуть такий факультативний курс вчителі біології та основ здоров'я, які пройшли курси.

У школах кажуть, дітям — цікаво

Директор школи №24, у якій запровадили цей предмет першим,

розповідає, що вони завжди за те, щоб впроваджувати цікаві для дітей предмети, окрім обов'язкових.

— У навчальному процесі є обов'язкова частина та варіативна, — розповідає Ігор Каразій. — І на оцю варіативну частину ми завжди запроваджуємо цікаві факультативи. Такі як «Сталий розвиток», «Критичне мислення» і от тепер «Основи сім'ї».

Щоправда, вирішили у цій школі запровадити такий факультатив лише в 11 класах.

— Ми поки лише пробуємо, підручники закупили лише для вчителів, — каже Ігор Каразій. — Оцінки не ставимо і нікого не змушуємо ходити. Але, скажу вам чесно, практика показує, що ходять усі. Дітям цікавий цей предмет, бо розповідають корисні для них речі, які точно знадобляться їм у житті.

Як пояснює директор, потрібно аби вчитель цього факультативу був гуманітарієм та мав досвід сімейного життя.

— Нам пощастило, бо саме класна керівниця 11-го класу і має досвід сімейного щасливого життя і викладає гуманітарні предмети, тому саме вона стала вчителем «Основ сім'ї», — додає директор.

Вчителька курсу у школі №16 Ірина Сіканович запевняє, що предмет дітям дуже цікавий.

— Курс ми викладаємо лише у 10 класах, — розповідає вчителька. — Учні всі відвідують, зовсім не пропускають, хоч їх ніхто не змушує. Вони ведуть зошит, виконують усі домашні завдання. Часто я питаюся у школярів думку стосовно певних тем, ми не йдемо суто по книжці. Бо, погоджусь, що у ній є суперечні моменти. Та написала вона досить цікаво.

Школярка Аліна розповідає, що відвідувала лише кілька уроків із цього предмету, але їй сподобалось.

— Потрібно якесь підґрунтя для того, щоб створити свою сім'ю, — каже 11-класниця Аліна. — Мені подобається, що у нас викладають такі потрібні речі.

Батьки — проти, звернулись у МОН

Тернопільські мамусі в одній із груп в соцмережі Facebook розповідають, що згоди на вивчення цього

ІНФОГРАФІКА ОЛЬГА РАТУЦЬКА

Новий курс «Основи сім'ї» впроваджують в тернопільських школах ще з вересня. Це факультативний урок, на якому учнів навчають, як будувати щасливе подружнє життя та дбати про дітей

предмету ніхто не питав.

— Дочка каже, що заставляють ходити всіх обов'язково. Згоди на вивчення ніхто не питав, як, наприклад, християнської етики. Каже, що нецікаво, — розповідає тернополянка Олена.

Тернополянка Наталія також розповідає, що цей предмет додали восьмим у розкладі, останнім, та ще й змушують відвідувати його.

У групі БАТЬКИ SOS активно обговорюють запровадження цього предмету у школах. Батьки наголошують на його недоцільності та хочуть, щоб його скасували.

Активний противник цього курсу Роман наводить кілька прикладів, чому він вважає, що цей курс не мають право викладати у школах.

— Наведу на прикладі цитат із підручника, — каже Роман. — «Життя людини розпочинається вже в момент зачаття. Від цього періоду нова істота і є людиною», — йдеться у книзі. Але ж у статті 25 Цивільного кодексу зазначається, що цивільна правоздатність людини виникає винятково після народження. Також законодавство України не захищає ембріон, є лише заборона робити аборт — ст. 50 Основ законодавства України про охорону здоров'я. Йдемо далі: «Майже всі релігії світу говорять, що аборт — це вбивство», — йдеться у вище згаданій книзі. Проте стаття 6 Закону України «Про освіту» у якій зазначається, що принципами освітньої діяльності є науковий характер освіти, різнобічність, збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних, релігійних питань. Ну і ще один приклад із книги: «Підготуйте бесіду для школярів про шкідливість дошлюбних статевих стосунків». Але це ж втручання у особисте життя, що суперечить міжнародним документам, згідно ст.32 Конституції та іншим нормативним актам України.

Батьки проти того, що згідно із підручником контрацепція є

неетичною та суперечить природі сім'ї. Вони пояснюють, що автор зупиняється лише на плідності жінки, стверджуючи, що вона може завагітніти лише у певні дні, розраховуючи їх, подружжя може планувати вагітність. Натомість абортам приділили кілька сторінок. Батьки пояснюють, що автор перераховує безліч негативних наслідків, які чекають на жінку, якщо вона перерве вагітність та дає моральну оцінку.

— У книзі присутнє пряме нав'язування релігійних догм. Зокрема

напис на одній із ілюстрацій каже: «Якби не християнство, що сталося б з нашими моральними законами за 2000 років? Хто стримував би людей від похитливих бажань? Бог — єдиний дороговказ!», — пишуть батьки. — Але стаття з Конституції вказує, що «церква і релігійні організації відокремлені від держави, а школа — від церкви».

З огляду на вищесказане, батьки звернулись із проханням до Міністра освіти і науки України, аби предмет заборонили.

МОН призупинило дозвіл на викладання курсу «Основи сім'ї»

Пояснимо, МОН попросило 5 експертів провести антидискримінаційну експертизу факультативного курсу «Основи сім'ї» для 10-11 класів після звернення батьків.

«Оскільки чинне освітнє законодавство не передбачає антидискримінаційної експертизи навчальних матеріалів, які використовуються за вибором у варіативній складовій, для експертної оцінки були залучені зовнішні експерти.

Протягом двох місяців вони незалежно один від одного аналізували на предмет відповідності чинному законодавству та освітній політиці навчальні матеріали курсу «Основи сім'ї» для 10-11 класів авторства А. Й. Буковинського.

Наразі 5 експертних висновків передано на розгляд до юридичного департаменту МОН. Після розгляду юристами Міністерства всі матеріали будуть представлені міністру освіти і науки для прийняття подальших рішень», — йдеться на офіційному сайті МОН.

Автор курсу «Основи сім'ї» Адриан Буковинський отримав лист від Інституту модернізації змісту освіти про призупинення дозволу на викладання факультативу у

школах. Фото листа Буковинський опублікував на своїй сторінці у Facebook.

— Я, як автор, впродовж декількох місяців у 2018 році працював разом з членами комісії і враховував кожне їхнє зауваження і побажання. Матеріал вичитували десятки фахівців. Ми отримали програму, яка є моєю гордістю, — пише автор Адриан Буковинський. — Це питання вже набуло великого резонансу в суспільстві. Цими днями до Міністерства освіти і науки надходять звернення на підтримку програми «Основи сім'ї» з підписами багатьох тисяч батьків. Я сподіваюсь, що МОН повідомить громадян про кількість підписів у порівнянні з тими декількома десятками, на основі яких було штучно створено проблему. Шановні батьки українських дітей! Освіта за вашим спинами вирішують майбутнє ваших дітей. У них і надалі хочуть красти інформацію, яка допоможе їм створити щасливі сім'ї і стати відповідальним та ефективним батьками. Пам'ятайте, що саме ви є запорукою щасливого майбутнього ваших дітей. Тож подбайте про це майбутнє!

ПЕРЕМОЖЦІ

Автосалон 1. Електрокар 2. Тернокар 3. Тойота Центр Кристал Моторс	Автосервіс 1. Все для автомобіля 2. Біла Ворона 3. RE-styling	Агенція нерухомості 1. Вісон 2. Яворина 3. Секвоя	Аптека 1. Аптека Ромашка 2. Подорожник 3. Доброго дня	Банк 1. Приват Банк 2. Ощадбанк 3. Райфайзен банк Аваль
Готель 1. Garden Hall 2. Глобус 3. Сапсан	Паби, бари 1. Ковчег 2. Автопорт 3. Клуб Файного Міста	Магазин побутової техніки 1. Орбіта 2. Ельдорадо 3. Фокстрот	Меблевий салон 1. APC 2. ТМФ 3. Салон меблів Софія	
Продовольчий магазин, супермаркет 1. Смаколик 2. Сільпо 3. АТБ	Салон квітів 1. Флорія 2. КвітоЦентр 3. Фантазія	Страхова компанія 1. Уніка 2. Альфа Страхування 3. Страхова група ТАС	Торговий центр 1. ТРЦ Подоляни 2. Епіцентр К 3. Home Express	
Весільна агенція (організація свят) 1. Ідеал 2. Фігаро 3. Фрея	Салон краси, перукарні 1. @blonda_studio 2. Prestige 3. Бархат	Піцерія 1. Фламінго, піцерія 2. Фламінго, пастерія 3. Автопорт	Вищі навчальні заклади 1. ТНПУ 2. ТНЕУ 3. ТНМУ	
Спортивні товари 1. Ровер плюс 2. Gorgany.com 3. Спортландія	Вишивка та рукоділля 1. Барвіста вишиванка 2. Файна Вишиванка 3. Від щирого серця	Кав'ярні 1. Ровер 2. СКАВАРІДКА 3. Франсуа	Дитячі центри (служби розвитку, дитячі кімнати, розважальні дитячі центри) 1. Країна мрій 2. Промінчики 3. Happiness	
Клінінгові фірми та хімічисти 1. Клінінг Аква 2. Рука Чистоти 3. Аквастрада	Юридичні фірми (нотаріуси, адвокати, консультації) 1. Таск Груп Консалтинг 2. Адвокатське об'єднання Твій адвокат 3. Адвокат Матвійчик Віталій Володимирович	Ресторани 1. Оскар 2. Старий Млин 3. Автопорт	Барбершоп 1. Сокира 2. Freedom style 3. Bulldog	

НАРОДНИЙ БРЕНД 2019

Будівельна компанія	Бутік (магазин одягу, взуття)	Вікна, Двері (виробництво, продаж)	Весільний салон	Виробник промислових товарів
1. Добробуд	1. Klaros	1. Viknaroff	1. Княжна	1. Територія взуття
2. Матла	2. Файна Вишиванка	2. Мілано	2. Камелія	2. Тернопільські золотарі
3. Креатор-Буд	3. Територія взуття	3. Максимум	3. Крістел-Марібель	3. СЕ Борднетце-Україна
Медичні послуги	Напій (алкогольний)	Напій (пиво)	Напій безалкогольний	
1. Клініка професора С. Хміля	1. Микулинецьке віскі	1. Опілля	1. Микулинецький Бровар	
2. Лорімед	2. Легенда Тернополя	2. Микулинецький Бровар	2. ТМ Моршинська	
3. Оксфорд Медікал	3. ТМ Золоте Поле	3. Ковчег	3. ТМ Карпатська джерельна	
Танцювальний клуб	Туристична агенція	Ювелірний магазин	Спорт зали, тренажерний зал, фітнес клуби	
1. Альянс	1. SAMOCVIT TRAVEL	1. Золото	1. Get-Fit	
2. Dance MAFIA FAMILY	2. Моя Мандрівка	2. Золотий Вік	2. ViArt	
3. Social Dance Club	3. ОГО ТУР	3. B2B Jewelry	3. MEGA GYM	
Стоматологічні послуги	Магазин хутряних та шкіряних виробів	Виробник продовольчих товарів	Кондитерські вироби	
1. Стоматологія Олексюка	1. Ferrizo	1. Юник	1. Кондитерський дім Блажевських	
2. Стоматологія M-Dental	2. Klaros	2. Тернопільський м'ясокомбінат	2. Тортіно	
3. Стоматологія DS DENTISTRY	3. Територія взуття	3. ТМ Молокія	3. Вацак	
Салон кераміки, плитки та сантехніки (інтер'єр, декор)	Виробник м'ясної продукції	Кращий роботодавець	Приватні навчальні заклади, курси	
1. APC-Еліт	1. Юник	1. СЕ Борднетце - Україна	1. Профі-Центр	
2. Буд Плюс	2. Тернопільський м'ясокомбінат	2. Viknaroff	2. МегаДрайв	
3. Антік-Реал	3. Подільський фермер	3. САМОГОНна Ресторация	3. Excellent Life	
Магазин будівельних матеріалів	Розважальні заклади	Таксі	Суші бари	
1. Епіцентр К	1. РЦ Подоляни	1. Таксі 549	1. Авокадо	
2. APC	2. Allure	2. Пілот	2. Медуза	
3. Буд Плюс	3. Нічний клуб YOUNG	3. Оптимальне таксі 579	3. Sushi39	

ПОЧИНАЄТЬСЯ РІЗДВЯНИЙ ПІСТ: ЯК ПОСТИТИ ПРАВИЛЬНО, РАДИТЬ ДІЄТОЛОГ

На часі ■ Відмовлятися від м'яса треба поступово, шукаючи альтернативу. Варто порадитися з лікарем і зважити на свій стан. Добре на цей час продумати меню і пошукати цікаві рецепти

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

Різдвяний піст вважають несурворм. Не можна вживати їжу тваринного походження: м'ясо, яйця і молочні продукти. Інші обмеження змінюються залежно від дня тижня. У понеділок, середу і п'ятницю дозволена рослинна їжа без олії, а у вівторок і четвер — з олією, у суботу і неділю додається риба. Дозволена вона й у свята.

Тернополянка пані Ольга постить уже багато років. Торік спробували постити і її 9-річні донечки-близнючки.

Спокуси є різні — це і алкоголь, і солодоші. Відмова від них тільки оздоровить організм. Солодоші ж не є життєво необхідними продуктами, до того ж вони негативно впливають на імунну систему

— Ми постановили з дітьми таку жертву принести — відмовляємося від м'яса до Різдва, — розповідає жінка. — Діти погодилися, і поки все йде нормально. На стравах із м'яса не наполягають. А інші продукти залишаються: молочне, яйця, риба. Щодня готуємо різне. На першу страву — супи, борщ, молочне. На друге — картоплю у різних варіантах, каші, салати.

Як каже співрозмовниця, спочатку їй було важко, але з роками виробляється сила волі, бо без певних продуктів можна обійтися.

— Під час посту легше стає не лише для тіла, — каже жінка. — Відмова від певної їжі допомагає і в житті бути стриманою, не образити ближнього.

Треба підготуватися

Незалежно від того, суворий піст чи несурворий, головне для людини — бути морально готовою до певних обмежень, зазначає дієтолог Наталія Сулова.

— Продукти тваринного походження в раціоні треба зменшувати заздалегідь, робити такі розвантаження не щодня, а хоча б раз на два-три дні, — радить дієтолог. — Зміни повинні бути

поступовими, щоб було комфортно і без наслідків. А не так, що от до сьогодні я їм усе, а завтра від усього відмовляюся. Тому варто обережно до таких речей підходити, відмінюючи щось поступово, шукаючи альтернативу певним продуктам. Та найперше людині варто задуматися, чи їй можна це робити.

Варто звернути увагу і на фізичне навантаження. Якщо людина працює на вулиці, переохолоджується, то їжа повинна бути особливо збалансованою, багатою на білки, жири і вуглеводи. Бо в перший же тиждень відмовитися від певної їжі, змерзнути і захворіти — це аж ніяк не той результат, якого людина очікує від посту.

— Харчування стає не те що одноманітнішим, я сказала б «спокійнішим», — зазначає Наталія Сулова. — Можна готувати гречаники, запіканки, комбінувати різні продукти між собою, фарширувати овочами — тут працює фантазія господині. Для того, щоб організм не постраждав, треба готуватися, продумати на час посту свій раціон, пошукати цікаві рецепти. Ту ж капусту можна тушкувати, можна готувати з грибами, вареники з капустою наліпити, капустяну запіканку приготувати, а можна і пиріг з капустою спекти. Господиня повинна підготуватися, знаючи, що в її сім'ї планують постити, щоб це було корисно, смачно, цікаво і без наслідків для організму.

Очищаються нирки і печінка

Піст позитивно впливає на здоров'я, бо відмова від продуктів тваринного походження полегшує роботу шлунково-кишкового тракту, зменшує навантаження від продуктів розпаду білків. Це своєрідне розвантаження печінки і нирок, розповідає Наталія Сулова. Але потрібно пам'ятати, що не можна постити дітям до 18 років, вагітним, жінкам, які годують грудним молоком, і літнім людям, тим, хто має важкі хронічні захворювання; хто одужує; кому за життєвими показниками обмеження певних груп продуктів робити не доцільно. Враховуючи, що наші продукти бідні за своїм складом, то на це варто зважати, якщо дбає про здоров'я.

Тимчасове обмеження не при-

зведе до серйозних наслідків, пояснює лікар, адже піст не суворий. Звичайно, якщо йдеться про здорову дорослу людину, а не про дитячий організм, який росте і постійно потребує білка, наголошує Наталія Сулова.

— Якщо у раціоні є заміники м'яса — риба, кисломолочні продукти, яйця — нічого страшного за цей невеликий проміжок часу не станеться, — каже лікар. — Та, враховуючи, що зараз зима, період небезпечний в епідеміологічному плані через вірусні інфекції, ослаблювати організм, різко обмежувати якісь продукти харчування, не варто. Достатньо в п'ятницю і середу полегшити харчування відмовою від продуктів тваринного походження. А повністю виключати їх з раціону не бажано.

Відмовляються і від цукерок

Тваринні білки дуже важко замінити, наголошує дієтолог. У невеликій кількості білок є у крупах, горіхах, бобових, у рослинному сирі тофу, навіть у картоплі є білки. Однак їхня

кількість є недостатньою, до того ж рослинний білок не настільки добре засвоюється, як тваринний. Можна споживати більше бобових, бо відсоток білка там великий, утім, засвоюваність таких білків наполовину менша.

Дехто на час посту відмовляється не лише від м'яса і/чи м'ясних продуктів, а й від солодошів чи шоколаду.

— Спокуси є різні — це і алкоголь, і солодоші. Відмова від них тільки оздоровить організм. Солодоші ж не є життєво необхідними продуктами, до того ж вони негативно впливають на імунну систему. Якщо в цей період обмежити споживання солодошів і кондитерських виробів, це теж дасть користь, — зазначає Наталія Сулова. — До складу солодошів входять продукти тваринного походження. Але є ж солодоші абсолютно без них. Ті ж вегани, вегетаріанці використовують заміники яєць, а замість масла чи сметани додають банан чи рослинну олію. Солодоші здебільшого уникають через тваринні жири, бо у перелік

обмежень вони не входять. Тож у піст досить лише трішки змінити технологію їхнього приготування.

Головне — «не їсти один одного»

Обмежувати себе варто більше у побутових речах — це зміна ставлення до людей, близьких, оточення. Ось це головне, вважає лікар. А їжа не є основним критерієм оздоровчого впливу посту.

— Піст має більше моральну складову, — наголошує лікар. — Якщо людина планує очиститися, щось у житті змінити, то їжа, на жаль, не є першочерговим пунктом у цьому переліку. Людина повинна змінитися внутрішньо, змінити своє оточення, бачення життя, а їжа — лише помічник. Є такі випадки, коли після посту покращення здоров'я не настало, а навпаки, було погіршення. Тому, пройшовши обмеження, порадившись із лікарем, знаючи свій організм, людина приймає рішення — постити чи ні. Якщо ж людина вже має досвід, добре переносить піст і відчуває від нього моральне і фізичне оздоровлення, то може постити.

ЩОБ ПО КИШЕНІ ТА БЕЗПЕЧНО: ЩО КУПИТИ З НОВОРІЧНИХ ПРИКРАС, ТА ЩЕ Й ЗАОЩАДИТИ

Поради ■ До Нового року залишився місяць, але в супермаркетах вже можна придбати різні прикраси, штучні ялинки та подарункові набори. Журналіст «RIA плюс» дізнався, як правильно обрати новорічну атрибутику, чи безпечна вона та що зараз у тренді

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Новорічні прикраси можна придбати чи не в кожному супермаркеті. За кілька тижнів до Нового року штучні ялинки і гірлянди з'являться і на ринку. Ціни на них різняться. Щоб зекономити, поспішіть купити все завчасно.

Що можна придбати?

Головний атрибут свята — ялинка. Штучні красуні є різного розміру та вигляду. Відповідно, і ціни на них різні. Найдешевші декоративні ялинки коштують всього 40-60 гривень. Вони підійдуть для того, щоб прикрасити свій робочий стіл. За 90 сантиметрову штучну ялинку доведеться заплатити від 600 до 1500 гривень. Більші коштіватимуть до 3000 гривень. Є навіть такі, що імітують ялинкові голки, вартість — від 1500 гривень.

Світлодіодні гірлянди: їхня вартість залежить від довжини та кількості лампочок. Гірлянда на 40 лампочок обійдеться в 120 гривень, на 100 лампочок — у 270 гривень і вище.

Перед покупкою новорічних прикрас не варто економити на якості. Особливо це стосується електричних приборів

Прикраси на ялинку продають як поштучно, так і наборами. По одній продають зазвичай скляні кульки. Вони є різного розміру. Є скляні кульки з різним орнаментом, з символом Нового року — щуром. Є і патріотичні кульки, виконані у стилі вишиванки, у вигляді прапора чи з малюнком тризуба. Одна така кулька буде коштувати від 40 до 100 гривень, у залежності від розміру та оформлення. Пластикові кульки зазвичай продають наборами — від 6 до 24 штук (у залежності від розміру). Кульки однотонні. Набір коштує в середньому 60-300 гривень.

Придбати вже можна і різний новорічний одяг — шапку Санти або навіть повноцінний костюм Діда Мороза. Новорічний капелюх обійдеться в 120 гривень, костюм — 500. Є також бороди, «шкарпетки для подарунків», тощо. Вони коштують

приблизно 100 гривень.

У деяких магазинах на прилавках є навіть піротехнічні засоби. Це переважно бенгальські вогні, хлопаки, але іноді зустрічаються і петарди з феєрверками. Ціни на них не високі і залежать від кількості петард чи «бомбочок». Однак абихто їх придбати не зможе. Такі «іграшки» можна купити лише показавши паспорт на касі.

Можна придбати і подарункові набори з солодощами. Є за 60 гривень, а є і за 1000. Усе залежить від наповнення набору та його оформлення. Набір цукерок, вагою 300-400 грамів від українського виробника в картонній коробці, коштує приблизно 200 гривень. Є набори в металевих коробках, із м'якими іграшками тощо. Вони дорожчі.

Що зараз у «тренді»

Ми звернулися за порадами і до експертів. Роз'яснення охоче надали не тільки тернополяни, а і представники з інших міст.

Як розповідає голова асоціації ГС «Асоціація власників малого та середнього бізнесу міста Києва» Руслан Соболь, в Україні зростає попит на екотовари.

— Зараз загальносвітовий тренд — це все, що пов'язано зі збереженням навколишнього середовища, — розповідає Руслан Соболь. — У нас люди теж починають надавати перевагу саме штучним ялинкам, а не живим, різним прикрасам, які виготовляють з переробленої сировини. Україна повинна доєднатися до цього «зеленого тренду». На жаль, оскільки наша економіка переживає не найкращі часи, також будуть користуватися попитом і різні недорогі китайські товари, які задають Новорічну тематику, але не так «б'ють по гаманцю».

Як розповідає Руслан Соболь, більшість різних новорічних прикрас на наших прилавках є імпортними, хоча Україна має велику перспективу на виготовлення власних товарів.

— Цей ринок в Україні лише почав розвиватися, — пояснює Руслан Соболь. — Але держава має великий потенціал по виготовленню та навіть експорту такої продукції, оскільки сировина для цього у нас дуже дешева.

Асортимент штучних ялинок великий. Можна придбати навіть ялинку білого кольору.

Новорічні солодощі є на будь-який смак та гаманець.

У магазинах є великий вибір піротехнічних засобів. Однак потрібно дотримуватися інструкції і не дозволяти дітям бавитися з небезпечними «іграшками».

СКІЛЬКИ В СЕРЕДНЬОМУ ПОТРІБНО ВИТРАТИТИ НА ПРИКРАСИ ДО НОВОГО РОКУ

НАЗВА ТОВАРУ	Ціна в гривнях
Штучна ялинка	1300
Набір пластикових кульок (24 шт.)	240
Скляні кульки (10 шт.)	400
Верхівка для ялинки	50
Світлодіодна гірлянда (100 лп.)	270
Прикраса «Дошки» (4 м ² 2 шт.)	40
Штучний сніг	30
Разом:	2330

У магазинах можна знайти кульки ручної роботи. Ціни на них стартують від 100 гривень.

Як обрати безпечні товари

За якістю товарів, які можна придбати до Новорічних свят, стежать і в управлінні захисту споживачів у Тернопільській області. Кожного року проводять планові перевірки технічних характеристик товарів. Цього року на перевірку відібрали електричні гірлянди.

— Ми маємо право перевіряти електронне обладнання, освітлювальну апаратуру, тощо, — розповідає начальник управління захисту споживачів Тетяна Трінька-Яворська. — Ми відібрали гірлянди для проведення перевірки у одному з магазинів міста. Їх відправили в лабораторію для проведення дослідження. Ми вже відібрали гірлянди для перевірки і стараємося робити це саме перед Новим роком, щоб попередити споживачів про неякісну продукцію. Так уже кілька разів продукція була бракована та недопущена до реалізації. Коли ми відібрали гірлянди, з першого погляду нам здалося, що вони були неякісні. Але остаточний висновок ми дізнаємось після проведення експертизи.

Як пояснює Тетяна Трінька-Яворська, коли виконують відбір продукції на перевірку, до отримання висновків товар заборонений до реалізації. Якщо товар пройшов перевірку і відповідає всім

вимогам — заборону на реалізацію знімають. Однак покупці мають також звертати увагу на якість товару.

— Перед покупкою потрібно добре оглянути товар, — розповідає Тетяна Трінька-Яворська. — Опис товару на коробці має бути продубльований українською мовою. Має бути і знак відповідності. Якщо він є, то це означає, що ця партія товару проходила перевірку. Зазвичай наші люди не перевіряють гірлянди в магазині. Це потрібно робити.

Як радять у головному управлінні Держпродспоживслужби в Кіровоградській області, на новорічні прикраси треба звертати увагу. Адже ті можуть бути небезпечні.

Купуючи новорічний костюм, варто звернути увагу на матеріал, із якого він виготовлений. Вбрання слід вивернути і ретельно оглянути шви. Якщо вони криві, із нитками, що стирчать, то костюм, імовірно, низької якості, а сировина може бути легкозаймистою.

Новорічні маски також мають бути пожегобезпечними. Отвори для очей, носа, рота повинні бути симетричними, щоб дитина, одягнувши маску, могла добре бачити й дихати. Не останню роль відіграє запах та колір маски. Якщо запах здався вам неприємним, а колір неприродно яскравим, такий товар не слід купувати.

Обираючи штучну ялинку, дізнайтеся, з якого матеріалу вона

виготовлена. У складі виробу не має бути формальдегідів, метиле-ну, ацетону та різного роду смол. Якщо ви зауважили неприємний хімічний запах, не купуйте її. Це означає, що пластмаса, з якої вона виготовлена, неякісна. Підставка не має бути перехиленою на бік чи легко піддаватися деформації. Якщо підставка виявиться ненадійною, ви ризикуєте не тільки цілісністю ялинки, але і власною безпекою, якщо прикрашене дерево впаде. Найнадійнішими є хрестоподібні підставки, менш надійними — круглі. Краще обирати металеві підставки, бо вони гарантуватимуть стабільність за додаткових навантажень від прикрас.

У гірлянди має бути якісна вилка і адаптер. Вилка з тоненькими штирями через поганий контакт із розеткою може перегрітися та спровокувати пожежу. Адаптер (невелика прямокутна коробочка, на якій монтують кнопку перемикання сценаріїв ілюмінації) зменшує напругу. Адже світлодіодам на звичайній ялинковій гірлянці досить напруги 5-6 вольт, а в розетці маємо 220 вольт. Обираючи гірлянду, попробуйте адаптер руками. Якщо коробочка згинається під пальцями, такому пластику довіряти не варто. Тому потрібно відповідально обирати новорічні прикраси, щоб свято не закінчилося пожежею чи отруєнням.

«ЦІНА ПРАВДИ»: ЯК ЗНІМАЛИ ІСТОРИЧНИЙ ТРИЛЕР ПРО ГОЛОДОМОР

Пам'ять ■ Допрем'єрний показ фільму Агнешки Холланд «Ціна правди» про Голодомор, заснований на реальних подіях, відбувся у Тернополі 26 листопада. У Файному місті стрічку представляв продюсер зйомок з українського боку Сергій Демидов, який розповів про те, як знімали фільм в Україні

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

Фільм «Ціна правди» — історія про журналіста Гарета Джонса, який у 1933 році вирушив до Радянського Союзу, щоб викрити правду про злочини сталінського режиму та Голодомор в Україні. Стрічка спільного виробництва України, Польщі та Великої Британії. Режисером виступила номінантка на премію Оскар Агнешка Голланд.

«Фільм знімали у дуже складних умовах»

Стрічку знімали в Україні, Польщі та Шотландії. В Україні зйомки проходили на найбільшій площі Європи у Харкові, яку на деякий час спеціально закрили для жителів та гостей міста. Зйомки історичного трилера «Ціна правди» відбувалися в Україні на початку весни минулого року.

«Найскладніший виклик нам кинула погода. Ми знімали у березні, саме в ті дні, що і Гарет Джонс мандрував Україною. Мені сказали, що у березні погода досить м'яка, вже не холодно і майже немає снігу. Тож ми уявляли собі кольорову палітру у таких собі іржавих тонах, а потім приїхали — і було десь -15, а то й -20 градусів! Це був найбільший сюрприз (у фізичному сенсі)»

— Проект дуже великий і знімали ми фільм в Україні у дуже складних умовах, — розповідає продюсер зйомок з українського боку Сергій Демидов. — За сюжетом дії відбуваються в Москві і, звісно, ми шукали локації, які були б схожі на тогочасну Москву.

Режисер розповідає, що вони намагалися відтворити все максимально точно, аби заціпити глядача.

— Шукали людей із сильною художньою була досить складно, — каже Сергій Демидов. — Звичайно, перед початками зйомок ми досліджували цю тему. Я особисто навіть у своєї бабусі питався, що вона пам'ятає про Голодомор. Моя бабуся із Києва і вона казала, що була проблема із посухою, але її посилювали тим, що відбирали продукти і

ІЗ ОФІЦІЙНОЇ СТОРІНКИ СТРІЧКИ У FACEBOOK

У фільмі розповідається історія репортера Гарета Джонса, який у 1933 році шукав свою наступну велику історію

Режисер розповідає, що вони намагалися відтворити все максимально точно, аби заціпити глядача

люди реально голодували. Це дуже лячно і сумно. Насправді ж багато десятиків років ця трагедія ніким не висвітлювалась і тому багато даних було загублено. Ми знайшли чимало світлин в архівах, щоб дослідити, як

це справді було.

Фільм на цю проблему дивиться очима Гарета Джонса, реального журналіста, який заплатив за те, що говорив про цю проблему, своїм життям, додає режисер.

На офіційній сторінці у Facebook режисерка Агнешка Голланд також зазначала, що зйомки проходили дуже важко.

— Найскладніший виклик нам кинула погода, — пише режисерка Агнешка Голланд. — Ми знімали у березні, саме в ті дні, що і Гарет Джонс мандрував Україною. Мені сказали, що у березні погода досить м'яка, вже не холодно і майже немає снігу. Тож ми уявляли собі кольорову палітру у таких собі іржавих тонах, а потім приїхали — і було десь -15, а то й -20 градусів! Ще й сніг досі лежав. Тож це був найбільший сюрприз (у фізичному сенсі).

Фільм — на основі реальних подій

У фільмі розповідається історія репортера Гарета Джонса, який у 1933 році шукав свою наступну велику історію. Останні новини привели його до Москви, де він знайомиться з журналісткою Адою Брукс. Ада відкриває йому очі на «радянську утопію», яка не має нічого спільного з реальністю.

Постать Ади є уособленням всіх журналістів, які допомагали Гарету в його роботі, проте у неї був свій прототип.

Сценаристка та продюсерка Андреа Халупа на офіційній сторінці у соцмережах фільму розповідає:

— Така жінка дійсно існувала: її звали Реа Клайман, вона була канадською журналісткою, ровесницею Гарета. Вона дійсно працювала на Дюранті, але потім пішла від нього. Після репортажу Гарета про голод в Україні вона додала свій голос і, ризикуючи життям, допомогла історії поширитися.

І Гарет, попри смертельні погрози, розпочинає своє розслідування. Переховуючись від спецслужб СРСР, крок за кроком він розкриває правду про трагедію українського народу: Голодомор, жорстку цензуру, змову та масові репресії. Саме його викриття згодом стануть підґрунтям для роману «Колгосп тварин» Джорджа Орвелла.

РЕКЛАМА

6-7-8 ГРУДНЯ
ТЕРНОПІЛЬ
XIX
WITH MAREK
19:00 ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР
ЖИВИЙ ЗВУК
КВИТКИ: GASTROLIUA В КАСІ ДРАМАТЕАТРУ ТА У БАРИ КОЗА

ПРЯНИКОВІ БУДИНОЧКИ, ШКАРПЕТКИ ТА ЦУЦЕНЯТА: ПОДАРУНКИ ДО МИКОЛАЯ

Свята ■ До Дня святого Миколая чимало тернополян шукають оригінальні подарунки для своїх дітей та близьких. В інтернеті є багато цікавих пропозицій, які сподобаються як дорослим, так і дітям. Ми зробили підбірку товарів, які можна замовити в онлайн. У фільтрах пошуку встановили наш регіон

ВАДИМ ЕПУР, 068-066-80-96, VADIMEV15@GMAIL.COM

Чистокровні пекінеси — 2600 гривень

Тернополянин пропонує придбати у подарунок чистокровних пекінесів. У наявності є чотири — всі хлопчики. Їм всього місяць. Бежевий та білий дорожчі — по 2600 гривень, але є і дешевші — з темною шерстю.

Реалістична лялька — 3300 гривень

Тернополянин продає реалістичну ляльку «Анастасію». Як вказує продавець, тіло виготовлене з тканини, а голова, руки та ноги — з вінілу. Руки та ноги ляльки рухомі. Також продавець вказує, що продає ляльку у подарунковій упаковці.

Різдвяні шкарпетки — 270 гривень

Автор оголошення продає подарунковий набір теплих різдвяних шкарпеток. Як вказує продавець, це чудовий подарунок для справжнього різдвяного настрою. У комплект входить дві пари шкарпеток та подарункова упаковка. Склад шкарпеток: поліестер 80%, спандекс 10%, еластичне волокно 10%.

Шоколадне серце — 250 гривень

Ще один оригінальний подарунок — серце з шоколаду. Як вказує продавець, середину серця можна заповнити за вашим бажанням. Також можна обрати серце різного розміру. Відповідно ціна буде відрізнятися в залежності від ваших побажань.

Пряниковий будиночок — 500 гривень

Тернополянин продає пряникові будиночки з імбирного тіста. Як пише продавець, можна обрати різний розмір та оздоблення. Можна написати своє привітання чи побажання кремом. Такі можуть стати не тільки смачним подарунком, а і прикрасою.

НОВИЙ БІАТЛОННИЙ СЕЗОН: ПЕРШІ НАГОРОДИ ТА ПРОМАХИ ТЕРНОПОЛ'ЯН

Біатлон ■ Олена Підгрушна виступила на Кубку IBU вперше після 14-ти років, а Дмитру Підручному завадила травма спини

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

Перший офіційний старт сезону у світовому біатлоні відбувся 28 листопада у норвезькому Шушені. Там стартував перший етап Кубка IBU.

Участь у цих змаганнях беруть два представники тернопільського біатлону — титулована Олена Підгрушна та недосвідчений Руслан Бригадир. Восстанне Підгрушна змагалась у рамках Кубка IBU ще 14 років тому. Цьогоріч тренери вирішили знову випробувати сили нашої землячки у цих змаганнях, оскільки до головного старту Кубка світу тернополянка ще не готова.

У першій спринтерській гонці нового сезону Олена Підгрушна показала найкращий результат з-поміж української команди — шосте місце. Біатлоністка програла 44 секунди переможниці Каролін Ердал із Норвегії.

Вдруге у своїй кар'єрі на цьому турнірі стартував тернополянин Руслан Бригадир. Спортсмен, який робить лише перші кроки на між-

Олена Підгрушна у Норвегії здобула першу нагороду у сезоні

народній арені, завершив чоловічий спринт на 37-му місці.

Друга спроба для Олени Підгрушною була успішною — срібна нагорода у повторному спринті. Наша землячка гонку на дистанції 7,5 км провела без жодного промаху на двох вогневих рубежах. Майже шість секунд тернополянки забракло до золотої нагороди, яку виборола росіянка Ірина Старих.

Руслан Бригадир у чоловічій спринтерській гонці посів 58-ме місце.

Перший етап Кубка IBU наші спортсмени завершили індивідуальними гонками. Підгрушна знову була найкращою в українській команді, але посіла лише восьме місце. А Бригадир фінішував 43-ім.

До слова, другий етап біатлонного Кубка IBU відбудеться з 12 до 15 грудня в італійському Ріднау.

Тернополянин Дмитро Підручний через травму пропустив змішану естафету

Підручний та Меркушина — в обіймі Кубка світу

Слідом за Кубком IBU у шведському Остерсунді 30 листопада розпочалася боротьба за Кубок світу. На першому етапі у складі збірної України виступають Дмитро Підручний та Анастасія Меркушина.

Першою новий сезон відкрила Анастасія, яка у парі з Артемом Тищенком була близькою до здобуття першої медалі та повторення свого минулорічного успіху. Проте цього разу фортуна дещо відвернулася від української пари. У підсумку — четверте місце. Анастасія та Артем допустили 9 промахів на двох вогневих рубежах.

Додамо, що переможцями гон-

ки стали місцеві біатлоністи. Німецька пара посіла друге місце, а норвежці фінішували третіми.

Лідер та капітан чоловічої збірної України Дмитро Підручний у спринті на дистанції 10 кілометрів не зумів показати свої найкращі якості. Тернополянин Дмитро Підручний посів підсумкове 64-те місце.

Проте і такому результату нашого спортсмена є логічне пояснення. Чинний чемпіон світу ще не зовсім оговтався від травми спини. Саме вона завадила йому взяти участь у змішаній естафеті.

Змагальна програма першого етапу Кубка світу триватиме до 8 грудня.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

Тріумф борців на Закарпатті

• Золоту, три срібні та дві бронзові нагороди у активі вихованців тернопільської спортшколи з греко-римської боротьби.

Наші земляки нещодавно повернулися із Закарпаття, де взяли участь у 49-му традиційному турнірі «Спорт без кордонів».

У змаганнях серед кадетів тернополянин Олександр Шевчук став переможцем у вазі 45 кг. Третє місце у цій віковій категорії виборов Максим Шкабара. Хлопець змагався у вазі 92 кг.

Срібні нагороди серед молодших юнаків у активі Ростислава Радика (27 кг), Юрія Радика (41 кг) та Іллі Павловича (48 кг). А «бронзу» у вазі 52 кг отримав Максим Радик.

У дзюдоїсток — три медалі

• Чемпіонат України із дзюдо серед спортсменів з порушеннями слуху відбувся наприкінці листопада у Коростені, що на Житомирщині.

Тернопільський центр та спортшколу «Інваспорт» на чемпіонаті представили три спортсменки, які повернулися додому із нагородами.

У вазі понад 78 кг срібною призеркою стала дзюдоїстка із Тербовлянщини Марія Дзудило, яка носить звання Майстра спорту України. У цій же ваговій категорії її землячка Іванна Стецюра посіла третю сходинку.

А у вазі 57 кг бронзову нагороду здобула кременецька спортсменка Софія Волянчук.

Команду Тернопільщини до чемпіонату готував Заслужений тренер України Леон Уруський.

БК «Тернопіль» — у чвертьфіналі

• Баскетбольний клуб «Тернопіль-ТНЕУ» за підсумками 1/8 фіналу Кубка України двічі обіграв харківський «Політехнік».

У першому матчі цієї стадії, що відбувся у Тернополі, наші баскетболісти розгромили опонентів — 103:71. Повторна зустріч днями відбулася у Харкові. Цього разу для перемоги підопічним Дмитра Забірченка вистачило переваги у чотири очки — 69:73.

Відтак за сумою двох зустрічей саме тернопільська команда пробилася до чвертьфіналу Кубка України.

На цьому етапі БК «Тернопіль-ТНЕУ» позмагається із командою Суперліги — юженським «Хіміком». Нагадаємо, що тернополяни змагаються у Вищій лізі.

Перші матчі чвертьфінального етапу відбудуться 27-29 грудня. А повторні — 3-5 січня наступного року.

«Галичанка» пробилася до третього етапу Кубка України з волейболу

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

За підсумками другого етапу національного Кубка серед жінок, тернополянки здобули дві перемоги та посіли 2-ге місце у своїй підгрупі та пройшли у наступний раунд.

Матчі другого етапу відбулися з 29 листопада до 1 грудня у Южному, що на Одещині. Суперницями «Галичанки-ТНЕУ-Гадз» були волейболістки місцевого «Хіміка», а також команди «Львів'янка-ЛДУ-ФК-Скіф» та дніпровська «Аланта». Прогнозовано лідерами підгрупи стали представниці Суперліги — тернополянки та юженки.

У першій зустрічі наші волейболістки були сильнішими за географічних сусідок — «Львів'янку». Для перемоги «Галичанці» знадобилася

мінімальна кількість партій — 3:0.

В очному протистоянні з «Хіміком» підопічні Віктора Туркули поступилися 3:1. А у заключній грі тернополянки переграли «Алantu» 3:1 та забезпечили собі путівку до третього етапу.

Нагадаємо, що у цьому раунді змагалися 16 колективів, яких організатори поділили на чотири підгрупи. Далі пройшли по дві кращі команди. Тому потенційними опонентками «Галичанки» у третьому турі Кубка є: «Хімік», «Волинь» (Луцьк), ВК «Полтавчанка», «Білогор» (Вінниця), «Університет» (Чернігів), «Орбіта» (Запоріжжя) та «Прометей» (Кам'янське).

За підсумками третього етапу визначать четвірку кращих команд, які й визначать володаря трофею та призерів.

У Южному «Галичанка» отримала дві перемоги

ФЕЇ ТЕРНОПОЛЯНКИ РОЗЛІТАЮТЬСЯ У РІЗНІ КУТОЧКИ КРАЇНИ ТА СВІТУ

Хендмейд ■ Кольорові феєчки, які можуть стати брошками, підвісками чи прикрасами інтер'єру, створює майстриня з Тернополя Ірина Веприк. Жінка розповідає, що у кожен маленький витвір вона вкладає душу та робить його із гарними думками

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-14-150,
O.I.A.T.U.R.9@GMAIL.COM

Казкових фей Ірина Веприк виготовляє із шерсті технікою валяння. Деяких прикрашає квітами та шовком.

— Я почала займатися технікою валяння приблизно п'ять років тому, коли пішла у декретну відпустку, — розповідає пані Ірина. — Зараз вже пробую робити вироби у техніці сухого та мокрого валяння. У мережі є дуже багато майстер-класів.

З першої роботи маленькі казкові герої одразу стали особливими для пані Ірини, а ще їх одразу для себе попросили друзі та знайомі.

«Є балеринки, ангелочки і казкові лялечки»

— Колір майбутньої феї чи лялечки обираю за настроєм: чи мені хочеться зробити її яскравою чи ніжною, кольоровою чи однотонною, — каже тернополянка. — Коли фея вже «одягнена», то уява домальовує, якою має бути зачіска і колір волосся. Потім вже дістаю різні намистинки, підвіски та стрічки і підбираю, що саме стане родзинкою образу.

Ірина Веприк каже, що маленькі феї так захопили її, що інколи засиджувалась за роботою допізна. А за весь час вона створила вже понад сотню таких лялечок. Під час розмови жінка навіть не може виділити якусь одну зі своїх робіт.

— Із часом зрозуміла, що хочу вдосконалювати свої роботи, — продовжує майстриня. — Так у моїх фей з'явилися крила. Далі я зробила балеринки в пачках, фей у формі квіточок. А ще з'явилась ідея зробити маленьку лялечку, щоб вона була завжди у сумочці. Це була лялечка-брошка. У ній поєднано сухе валяння і мокре. Платтячко — не тільки з вовни, я вже почала додавати туди натуральний шовк.

Обличчя кожен придумує сам

— Одну з перших робіт подарувала мамі, своїй сестрі, — говорить Ірина Веприк. — Потім їх почали замовляти для себе незнайомі люди. Навіть в Америку полетіла фея-україночка, її замовила для своїх друзів моя знайома, якраз десь на початку мого творчого шляху. Зараз феї «розлітаються» в усі куточки

нашої країни. Ще маленькі лялечки стали підвісками на візочок для однієї дівчинки. А ще ними дуже любить гратися мій п'ятирічний синочок. У нього є такі мої іграшки, які він просто не випускає із рук.

У лялечок, які виготовляє майстриня, немає обличчя. Кажу, що це вона робить спеціально, аби емоції власників «домальовували» самі. Кожен може придумати, яка у них буде фея та що вона буде символізувати.

— Це я роблю для того, щоб людина могла пофантазувати і уявити особливе обличчя. І тому настрої у таких лялечок завжди такий, як треба. Крім того, відсутність конкретних рис обличчя дарує їм додаткову чарівність. Найчастіше маленьких лялечок дарують дівчаткам, а у дітей фантазія дуже розвинена. Вони самі придумують риси обличчя і настрої для своїх героїнь.

Навчає робити чудо із вовни

Зараз пані Ірина проводить майстер-класи у творчій майстерні «Палітра тепла». Саме там вона познайомилась із дизайнеркою Оксаною Чмиленко, яка запропонувала їй навчати свого мистецтва інших людей.

— На мої майстер-класи приходять люди різного віку, — говорить майстриня. — Навчаю робити лялечок і дітей, і дорослих. Мені дуже подобається сама атмосфера на наших заняттях. Подобається, коли в учнів все виходить добре, коли вони самі надихаються. У нас справжня магія на майстер-класах. Тоді і в самої настрої хороший.

Зараз Ірина Веприк вирішила «утеплитися» на зиму. Тому вона вже створила із вовни для синочка светр з рибкою, бо малюк — риба за гороскопом. Робить майстриня шапки, шарфи. Із останніх робіт — спідниця для себе.

— Я вирішила, що мені треба більше, — каже тернополянка. — Це мій новий етап у творчості. Після декретної відпустки трішки

Ірина Веприк у кофті, яку зробила власноруч та з 5-річним синочком, якого називає своїм натхненням

Кожна фея для майстрині особлива. Серед робіт є ангелочки, балеринки та принцеси

попрощувала. Тоді часу на творчість було менше, але потім я зрозуміла, що хочу присвятити цьому більше часу і повернулася до феєчок. Зараз навчаюсь і пробую робити більше і більше різних виробів.

Жінка розповідає, що у будь-якій справі головне — вкладати частин-

ку своєї душі і робити все з насолодою. Тоді і сама радієш і настрої хороший у тих, у кого потім «живуть» твої речі.

Сумочка-кишеня на пояс виготовлена технікою валяння та прикрашена лялечкою-брошкою

Трохи засмучуєшся, коли дізнаєшся, що твою трирічну зарплату хтось носить на руці...

Вранці їм бутерброди з ікрою, відчуваю – життя вдалося!
Наступного року посаджу ще більше кабачків.

Касирки точно знають, що ти повнолітня, а паспорт запитують, щоб пореготати над твоєю фоткою.

Дратує, коли хочеш заснути, а мозок ніяк не заткнеться.

Чим старша дружина археолога, тим більше вона йому подобається.

– Знаєш, я подумав, нам потрібно розійтися.
– Але ми зустрічаємося другий день.
– Справа не в тобі, а в мені. Я протверезів.

Добре, що є, що згадати. Погано, що внукам про це не розкажеш.

– Ти куди йдеш серед ночі?
– Піду подивлюся, чи вимкнене світло на кухні.
– Візьми і мені шматочок.

Вихідний: прокинувся, поїв, втомився.

Важко нині батькам. Потрібно постійно стежити за тим, що син завантажує з інтернету, а дочка туди викладає.

– Давай нап'ємося і розповімо один одному все, що боялися сказати тверезими.
– Вибачте, а ви точно слідчий?

Син гравця в покер не може зрозуміти, любить його батько чи ні.

Дружині самій набридло кричати на чоловіка, але тут він попросив її заспо-

коїтися.
– Як твоя радість?
– Мاستило треба пом'якшити... Чи ти про іру?

Не всі знають, що колектори, коли нап'ються, телефонують своїм колишнім боржникам і благають їх взяти ще один кредит.

Якщо ви побачили у ранковій переповненій маршрутки людину з посмішкою на обличчі, не намагайтеся повторити цей трюк, бо він зроблений професійним каскадером.

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД НАДРУКОВАНИЙ В «РИА ПЛЮС», №47

ТИЖНЕВИК «РИА ПЛЮС»
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «RIA плюс» №507-107 ПР, серія ПР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «РІА Холдинг». Видавець з 2006 року — ТОВ «Видавництво «РІА»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Тижневик «RIA плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем.
Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Зроблено в Тернополі», «Новини компанії», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції.
Буквосполучення **RIA, PIA, PIA** (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 1-Б (колишній будинок офіцерів). **Працюємо 9.00-18.00.**
Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 1-Б.
Телефони редакції: (0352) **43-00-50, 43-00-56**
Телефони кур'єрської служби і передплати: (0352) **43-00-50, 43-00-56**
«RIA плюс» в Інтернеті: <http://20minut.ua>
ПРАВИЛА ПОДАВАННЯ ОГЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»
Інформація для публікації надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «РІА»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м. Вінниця вул. Ширшова, 3-А; свідоцтво про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії КВ №.194-57Р від 12.08.2009 р

Головні редактори: Наталія Бурлаку — 097-445-82-67, Мар'яна Дохват — 097-783-53-39.
Дизайн та верстка: Ольга Рагуцька
Відділ реклами: 43-00-50.
Відділ кур'єрської служби та передплати: (0352) 43-00-50, 43-00-56
Відділ оголошень: 098-477-12-70
Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.
Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.
Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12-А, тел. 0-432-55-63-97.

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ
ексклюзивної рекламної агенції
ТОВ «РИА МЕДІА»:
р/р 26002012027968
код ЄДРПОУ — 40914460
в ПАТ «УкрСоцбанк»,
м. Вінниця, МФО 300023,
свід. про реєстр. плат. ПДВ
№ 1602084500053.
Інд. податк. номер
409144602081.
Передплатний індекс
22196

Тираж **27541** примірників. Зам. № **191248**

КАРТОН-ПЛАСТ
 ГАЙОВА 30 ЖИВОВА 25
 КОПЕРНИКА 3 ОБ'ЇЗНА 17
 15 КВІТНЯ, 15 РУСЬКА 5

ПАКУЙ ТА ВЕЗИ!

**МАКУЛАТУРА
 ПОЛІЕТИЛЕН**

ПІДДОНИ

ЄВРО-КУБ

тел.: 25 88 28, 52 00 50
 (067) 350 20 58, (067) 350 20 60

Погода у Тернополі

	гісметео	синоптик
СЕРЕДА, 4 ГРУДНЯ	-5°C +1°C	-4°C 0°C
ЧЕТВЕР, 5 ГРУДНЯ	-3°C +5°C	-2°C +3°C
П'ЯТНИЦЯ, 6 ГРУДНЯ	-5°C +5°C	+4°C +3°C
СУБОТА, 7 ГРУДНЯ	-4°C +6°C	-4°C +5°C
НЕДІЛЯ, 8 ГРУДНЯ	-1°C +3°C	+1°C +2°C
ПОНЕДІЛОК, 9 ГРУДНЯ	0°C +6°C	0°C +3°C
ВІВТОРОК, 10 ГРУДНЯ	+1°C +7°C	-2°C +2°C

**НАШЕ
 RADIO
 104.1 FM**

**СЛУХАЮ
 ЗАВЖДИ**

**7-12 ВПЕРШЕ!!!
 ГРУДНЯ ЯРМАРОК
 ВІД УКРАЇНСЬКИХ
 ВИРОБНИКІВ
 м.Тернопіль, Палац Культури "Березіль"**

- ВИШИВАНКИ, ПРИКРАСИ, КАРТИНИ (м. Львів, м. Коломия, м. Рівне)
- НИНОЧНИЙ ОДЯГ ТМ "SAKURA", ТМ "NITA" (м. Миколаїв, м. Черкаси)
- ШКІРГАЛАНТЕРЕЙНІ ВИРОБИ
- ГОЛОВНІ УБОРИ (м. Київ, м. Харків)
- ВЗУТТЯ ВІД ВИРОБНИКІВ
- ХУТРИНІ ВИРОБИ
- ВЕРХНІЙ ОДЯГ (м. Харків)
- ТОВАРИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я, КОСМЕТИКА
- ТРЕНАЖЕР-РЕАБІЛІТАТОР (м. Миколаїв)
- СОРТОВЕ НАСІННЯ

Працюємо: з 9:00-19:00
 ОРГАНІЗАТОР ВИСТАВНИ Daiga
 тел.: 050 592-14-74 063 416-97-77

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
 Запрошує чоловіків взяти участь у програмі
ДОНАЦІЇ СПЕРМИ

- наявність хоча б однієї здорової дитини
- без соматичних та спадкових захворювань
- фізично і психологічно здорові
- без шкідливих звичок

Деталі за телефоном:
098 8 580 580

Заклад ліцензований та акредитований МОЗ України

на роботі
 вдома!
 на природі

**РАДІО
 П'ЯТНИЦЯ
 91.2 FM**

**У НАС ЗАВЖДИ
 П'ЯТНИЦЯ!**

ТОП

Продовжується набір у групу
 повного дня для дітей 3-6 років
 м. Тернопіль
 вул. Ломоносова, 50
 Деталі за телефоном:
 (067) 677-35-30

АНЕКДОТИ

Тобі пора одружитися! — від творців «Вставай у школу», «Вступи до університету» і «Знайди роботу».

Ніколи не кажіть мені «ди туди, куди тобі серце підкаже», тому що я відразу ж завалюся на диван.

Якщо кидати букет нареченої, зроблений з кактусів, то буде зрозуміліше, хто дійсно відчайдушно хоче заміж.

Жіноча істерика — це вираз жіночої інтуїції за допомо-
 гою жіночої логіки.

— Софійко, ти мене зараз просто вбила. Ти розмовляла з подружкою 20 хвилин...
 — Та почекай ти, я номер неправильний набрала!

Мозок — орган, який думає, що думає.

Пора б уже задуматися, де провести ніч з 31 грудня на 14 січня!

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР
 Запрошує жінок взяти участь у програмах:

СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА

- жінки віком до 35 років
- наявність хоча б однієї здорової дитини
- фізично і психологічно здорові
- без шкідливих звичок

ДОНАЦІЇ ЯЙЦЕКЛІТИН

- вік до 32 років
- наявність хоча б однієї здорової дитини
- задовільне соматичне здоров'я
- відсутність спадкових захворювань
- відсутність шкідливих звичок

Деталі за телефоном:
098 8 580 580

**Склад
 МАТРАЦІВ
 і меблів**

(096) 00-111-00

Гороскоп

ОВЕН Усі справи ви будете сумлінно виконувати, тож у вас є всі шанси провести цей тиждень у хорошому гуморі.

ТЕЛЕЦЬ Беріться за справи від початку до кінця. Зробіть все можливе для того, щоб більше ви до них не поверталися.

БЛИЗНЮКИ Не будьте надто емоційними з людьми, які вас оточують. Наберіться терпіння і не намагайтеся всіх критикувати.

РАК Вам необхідно буде виконати величезну кількість завдань, тож попросіть у колег допомоги. А вечір присвятіть домашнім справам,

ЛЕВ Є великий ризик потрапити в епіцентр конфлікту. Тож старанно уникайте пліток на роботі і в родинному колі.

ДІВА Ваша рішучість буде неабияк вражати. Ви докладете максимум зусиль, це помітять та оцінять як ваші рідні, так і керівництво.

ТЕРЕЗИ Відкиньте сумніви та починайте втілювати плани в життя. Не варто хвилюватися через труднощі, бо вони — частина життя.

СКОРПІОН Вам доведеться скоригувати свій графік, щоб все встигнути зробити. Проте докладайте зусилля і зробіте все, що хотіли.

СТРЕЛЕЦЬ Вас чекає великий професійний успіх. Керівництво оцінить усі ваші старання і, можливо, навіть запропонує нову посаду.

КОЗЕРІГ Постарайтеся сприймати усе спокійно та не брати близько до серця слова, які вас образили. Все минеться, потрібен лише час.

ВОДОЛІЙ Є високий шанс зробити правильні висновки та побачити, що ще донедавна втікало від вашого розуму.

РИБИ Варто бути обережним у фінансах — помилки, не уважність чи легковажність матимуть не найкращий фінал.